

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XIX. letnik. V Ljubljani, septembra 1902. IX. zvezek.

Šestnajsta nedelja po Binkoštih.

Kako naj varujemo zdravje?

In glej, neki vodeničen človek je bil pred njim. In (Jezus) ga je prijel, ozdravil in spustil. Luk. 4, 2—4.

Najboljše blagó je zdravo teló. Ko bi človek imel vsega v obilnosti, pa bi ne bil zdrav, kaj bi mu to pomagalo? Ko bi imel najlepša oblačila, v boleznih jih ne mara obleči. Ko bi imel najdražje jedi in pijače, v boleznih jih ne more uživati. Ne veseli ga iti na veselice ali v svate. Ko bi imel še toliko premoženja in denarja, zdravja si vendar ne more ž njim kupiti. Ob vseh časih so ljudje visoko cenili zdravje, in v sv. evangeliju beremo, da so bolniki od vseh krajev hiteli k Jezusu in ga prosili za ljubo zdravje. Danes ste slišali o vodeničnem človeku, da je prišel k njemu. Jezus se ga je usmilil, ga je prijel, ozdravil in spustil. — Gotovo je ozdravljeni človek vse žive dni hvalil svojega nebeškega dobrotnika, ki mu je zopet dal ljubo zdravje, ta velik dar božji. Kako zeló bi morali ceniti svoje zdravje! Kako hvaležni bi imeli biti Bogu zanj! Kako skrbno bi ga morali varovati! Kako naj pa zdravje varujemo? Na to vprašanje vam bom danes odgovoril in vam naznanil nekatere pripomočke, kako si moremo zdravje ohraniti in življenje podaljšati.

1. Prvi pripomoček, ki nam ga priporoča sv. pismo, da si ohranimo zdravje, je krotkost, tista ljubezniva čednost, ki vé jezo ukrotiti, se v nadlogah tolažiti in v prepirih in razprtijah odjenjati. Ne le ubijanje, ampak tudi jeza pripravi ljudi ob zdravje

in življenje; zatorej je Bog po svoji sveti previdnosti v peti zapovedi prepovedal tudi jezo. Jezus je peto zapoved tako-le razložil: *Slišali ste, da je bilo rečeno starim: ne ubijaj; kdor pa ubija, je sodbe kriv. Jaz pa vam povem, da vsak, kdor se jezi nad svojim bratom, je kriv sodbe.* Glejte, jeza je v isti vrsti grehov, kakor ubijanje; in zakaj to? Prvič zato, ker ta, ki se jezi, s svojo jezo žali in razžali svojega bližnjega; drugič pa tudi zato, ker ta, ki se jezi, sam sebi škoduje na zdravju. Jeza škoduje zdravju, krajša življenje in telo pred časom spravi pod zemljo. — Človek, ki se rad jezi, redi v sebi strupeno kačo, ki ga za vsako stvar pika in mori. Togotnemu človeku kri zavrè po žilah, kite mu opešajo, njegovi udje oslabé in iz tega izvirajo hude bolezni. Jeza človeka včasih tudi nagloma umori. Dostikrat vprašamo: Kako je to, da je ta ali oni človek tako kmalu umrl? Ujezil se je, tako se nam odgovori, na jezo je pil, obolel in umrl. Zato pravi pobožni Job: *Srditost norca umori.* Ne jezite se torej nad drugimi ljudmi, nad živino, nad delom, nad vremenom, saj s svojo jezo ne boste boljših naredili ne ljudi, ne živine, ne dela, ne vremena. Sami sebi pa škodujete, ker si z jezo slabite zdravje. Prosite torej Boga za potrpežljivost, navadite se krotki biti. *Blagor krotkim*, pravi Zveličar, *oni bodo zemljo posedli*, oni bodo že na tem svetu srečno živeli. K srečnemu življenju pa se na zemlji šteje tudi zdravo življenje.

2. Vendar ne le s peto božjo zapovedjo, ampak tudi s šesto je hotel Bog skrbeti za naše zdravje. Zakaj čistost, ki človeka Bogu in ljudem dela prijetnega, ohranja tudi moč in zdravje našega telesa. Res, grda pregreha nečistosti pripravi človeka nele ob večno življenje, ampak razdene tudi njegovo telesno zdravje in ga zgodaj pahne v grob. V sv. pismu je zapisano, da nečistniki ne bodo dosegli večnega življenja. Pa jaz vam danes le to povem, da ta pregreha telesnemu zdravju veliko bolj škoduje, kakor ljudje menijo; ona telesne moči grozno slabi in truplo strašno suši. — Verjemite mi, ljubi poslušalci, bolezni, ki izvirajo iz nečistosti, so najostudnejše, in jih dostikrat zdravniki še ozdraviti ne morejo. Sv. Duh pravi pri modrem Sirahu: *Kdor se s nečistnicami sklene, bo nesramen; on bo delež trohljivosti in črvov, in njegova duša bo s števila živih vržena.* Božja jeza dostikrat nagloma zadene take, ki so nečistosti udani. Zgled imamo nad *Onanom*, katerega je Bog kaznoval z naglo smrtjo, ker je s svojo ženo oskrnil zakonsko zvestobo. Tak zgled imamo nad *sedmerimi možmi*, o katerih se bere v Tobijevih bukvah,

da jih je precej prvo noč po ženitnini hudi duh pomoril, ker so na tak način v zakon stopili, da so Boga od sebe in iz svojega srca odgnali in mesenim željam tako stregli, kakor konj in mezeg, ki pameti nimata. Tak zgled imamo nad prebivalci Sodome in Gomore, katere je božji srd pokončal z žvepljenim ognjem zavoljo njih grdih hudobij. Tak zgled imamo nad izraelskim ljudstvom, katerega je Bog en dan dal pomoriti 23.000, da je kaznoval njih nečistost. Slednjič imamo tak zgled nad celim svetom, ker je Bog vse ljudi zavoljo njih nečistosti pokončal, razen teh, ki so bili v Noetovi barki. Vsi torej, ki ljubijo svoje zdravje in želijo dolgo živeti, naj si k srcu vzamejo svarivne besede sv. apostola Pavla: *Varujte se nečistosti!*

3. Tretji pripomoček ohraniti si zdravje je zmernost v jedi in pijači. Od greha prvih starišev pride, da smo podvrženi boleznim in da moramo umreti. O, to je bila nesrečna želja po jedi, h kateri je zapeljal satan Evo, ta pa Adama, da sta v raju jedla od prepovedanega sadu in storila greh; o, to je bila nesrečna želja po jedi, po kateri je bolezen, smrt in vsa revščina prišla na svet. Kakor pa je bila požrešnost začetek bolezni in človeške revščine, tako je zmernost imeniten pripomoček, zdravje za dalj časa ohraniti in se obvarovati zgodnje smrti. Mladenič Daniel in še trije drugi mladeniči judovskega naroda so v sužnosti, na dvoru babilonskega kralja le vodo pili in sočivje jedli; pa so bili vendar bolj zdravi, lepši in močnejši, kakor drugi mladeniči, ki so od kraljeve mize vsak dan dobivali najdražje pijače in uživali najboljše jedi. Nezmernost pač nikoli ni zdrava, in gorjé tistim, ki se udajo nezmernosti, naj bo že v jedi ali pijači. Zraven tega, da požrešnost spada med poglavitne grehe, nakopljejo si nezmerneži veliko bolezni in večidel sami sebi krajšajo življenje. Sv. Duh pravi pri modrem Sirahu: *Požrešnost prinese bolezen in napravi klanje v trebuhu. Veliko jih je zavoljo pijanosti umrlo; kdor pa je tresen, ta si podaljša življenje. Če se na voz preveč naloži, se polomi; če se vreča ali žakelj preveč natlači, se pretrga. Če se želodec preobloži z jedjo in pijačo, ne more jedi prav prekuhati, in iz tega izvira mrzlica, pljučna sušica, vodenica in še druge bolezni. Res, da je nekateri bolj trdne narave in mu nezmernost precej ne škoduje; toda nasledki nezmernosti se bodo prej ali slej pokazali; če v mladosti ne škoduje, bo pa starost bolj revna in bolehná. To pričajo zdravniki, in take zglede le prevečkrat*

vidimo s svojimi očmi. Dostikrat vidimo, kako požrešniki, posebno pijanci, storé naglo smrt. Koliko se jih je v pijanosti steplo, in so bili ubiti! Koliko jih je v pijanosti padlo z voza in so si roko, nogo, ali vrat vlomili, morda se celó ubili! Koliko jih je v pijanosti v vodo padlo in so utonili! Koliko pijanih je v snegu obležalo in so zaspali, da se niso na tem svetu več prebudili! Blagor mu, kdor se iz tuje škode uči modrosti!

4. Četrty pripomoček zdravje ohraniti in življenje podaljšati je pokorščina starišem. Četrta božja zapoved se glasi: Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel, in da ti bo dobro na zemlji! Kdor tedaj očeta in matere ne spoštuje, tega čakajo nadloge in zgodnja smrt. Strašen zgled imamo nad Absalomom. Ta je skušal svojega dobrega očeta pri ljudeh pripraviti ob ljubezen in mu je stregel še celó po življenju. Stari David beži pred svojim sinom, bos in z zagrnjeno glavo gre na oljsko goro in tu britko joka. In vse ljudstvo je jokalo z njim. Absalon pa je šel v Jeruzalem, in da bi mero svoje hudobije spolnil, preganja svojega očeta. Ker je David videl, da je v veliki nevarnosti pred svojim sinom, je uvrstil svoje ljudi in se pripravil za vojsko. Hud boj se je vnel in Absalonovi ljudje, katerih je bilo veliko več, so bili premagani. Absalon sam je začel bežati, da bi se rešil... Joab mu je s tremi sulicami prebodel srce. Na njegovem grobu je bilo nagromadenega silo kamenja. V dolini Jozafat si je dal Absalom sam postaviti spomenik, a našel je v gozdu svoj grob. Na ta spomenik še dandanes mimogredoči mečejo kamenje, češ, tukaj trohni brezvesten sin, ki se je uprl zoper svojega očeta.

Sv. Bernardin, slavni pridigar 15. stoletja, pripoveduje v neki pridigi to-le povest: Na Španskem blizu Valencije je živel mladenič, ki je bil svojim starišem zeló nepokoren in jim je vedno kluboval. Kmalu se sprizajni s hudobno druhaljo in postane ropar. Ko je mnogo ropal in pobijal, pride sodnji v pest. Bil je obešen. Pa komaj izdihne dušo, so postali njegovi lasje čisto beli. Ko ljudje to vidijo, obstrmé. Pokličejo škofa, da bi razjasnil to reč. Škof opravi svojo molitev in pravi, da hoče Bog s tem naznani, da bi bil ta mladenič doživel visoko starost; ker je pa starišem nasproti bil tako prešeren in nepokoren, je zgubil milost božjo, čedalje bolj padal in tako zgodaj umrl.

Gotovo ste tudi vi, dragi poslušalci, poznali take otroke, ki so bili nepokorni svojim starišem, in ste tudi videli, da jih je smrt pobrala v najlepših letih. Kdor tedaj želi zdrave dni in dolgo življenje, naj nikar ne pušča vnevar četrte božje zapovedi.

5. Peti pripomoček dolgo živeti je pobožno, krščansko življenje. Zdravje in življenje naše je v božjih rokah, je dar božji. Česa pa ima pričakovati on, ki greši in grdo živi in tako Boga, gospoda življenja in smrti, predrzno žali? Ali Bog ni moder, dober in pravičen, da nam vzame zdravje, katero obračamo le v greh in pogubljenje? Zatorej pravi sv. pismo: *Kdor greši pred očmi svojega Stvarnika, pride zdravniku v pest.*

Če vam je tedaj ljubo vaše zdravje in dolgo življenje, poslužujte se pridno pripomočkov, ki sem vam jih danes naznanil. — Varujte se jeze, nečistosti, nezmernosti. Spoštujte svoje stariše, in varujte se sploh vsacega greha; potem vam ne bo treba hoditi dosti okoli zdravnikov in z veselim srcem bote lahko Bogu služili. Ti pripomočki so vzeti iz sv. pisma, in gotovo pomagajo. Amen.

P. H.

Praznik Marijinega rojstva.

1. Srce Marijino pribežališče stiskanih.

Kdor mene najde, najde življenje
in prejme zveličanje od Gospoda.

Preg. 8. 35.

Danes obhajamo praznik rojstva Marije Device. Vprašam vas, predragi častilci Marijini, zakaj mi verni katoliški kristijani tako radi obhajamo Marijine praznike? Zakaj nas veseli vse, kar nas spominja na Marijo? Njeno sladko, ljubeznivo ime, njena mila podoba, rožni venec Marijin? Zakaj kristijani tako daleč romajo na Marijina božja pota in so vsi srečni, kadar klečijo pred njenim altarjem? Zakaj mi Marijo tolikanj ljubimo, da brez nje skoraj biti ne moremo? Zakaj nas srce vedno vleče k Mariji? Ali mari zato, ker je Marija mati božja? Res, to je neskončna čast, h kateri jo je Bog povzdignil, a zato jo visoko častimo nad vse angele in svetnike in se ji približujemo z nekim svetim strahom. Ali mari zato, ker je Marija najsvetejša Devica, brez madeža spočeta, posoda vse svetosti? Res prečudna, neskončna je lepota Marijina, ker ona je tista žena, ki jo je videl sv. Janez v skrivnem razodenju, *žena s solncem obdana, luna pod njenimi nogami in okolu njene glave krona iz dvanajstih zvezd*, — a zato jo kakor zamaknjeni občudujemo in poveljučujemo. Zakaj pa Marijo

I ljubimo tako prisrčno, tako otroško? Zato, ker je Marija naša mati. Kaj pa nam je pri materi najljubše? Kaj dela mater šele pravo mater? Njeno srce! Materino srce je zapopadek neizmerne ljubezni, materino srce ljubi otroka svojega bolj kot samo sebe, čuti ž njim njegovo žalost in veselje, kakor bi njo samo zadelo, materino srce stori, da mati daruje življenje za svojega otroka. Mati, ki nima srca za svojega otroka, ni mati, ampak slabša kot divja zver. Kaj pa so vse zemeljske matere proti nebeški materi? Kaj je ljubezen vseh mater proti ljubezni naše matere Marije? Le kot led in sneg proti žarnemu solncu.

O, kako sladko, ljubeznivo mora tedaj biti srce naše nebeške matere, srce, ki nas tolikanj ljubi, z nami čuti našo žalost in gorjé, srce, ki je za nas darovalo najdražje, kar je imelo, božjega Sina. Zato pa mi kristijani častimo tudi Marijino prečisto srce, se k njemu zatekamo v žalosti, stiskah in potrebah in v njem najdemo pomoč in tolažbo, zakaj — presladko Srce Marijino je pribežališče vseh stiskanih, kar vam bom sedaj razložil.

V življenju sv. Filipa Nerija beremo, da je njegovo srce imelo to prečudno lastnost, da je slehernemu, ki se mu je približal, odvezelo vsako žalost, vsako britkost. Nekega dné pride k njemu njegov najboljši prijatelj in mu s solzami pripoveduje veliko britkost, ki ga je trla. Svetnik mu pravi: „Pojdi k meni!“ ter svoje roke razprostre, ga objame in trdno pritisne na svoje srce. In kar brž je minula vsa žalost in britkost, tolažba, veselje in mir je napolnil srce prijateljevo. Kristijani! Če ima srce človeka, svetnika tako moč, kaj premore šele srce Marijino, ki je kraljica nebeška, naša ljuba mati! To srce nam kliče kakor njen božji Sin: *Pridite k meni vsi, ki se trudite . . .* Marijino sladko srce je pribežališče vsem stiskanim v dušnih in telesnih potrebah.

I. V telesnih potrebah.

a) Mnogo je na svetu smeha, toda še več, mislim, je joka in solzâ, zato se tudi zemlja ne imenuje dolina smeha, ampak dolina solz. Prvi glas otroka, ko pride na svet, je jok, kakor bi čutil, koliko trpljenja in bolečin ga čaka na tem svetu do groba. In kadar ubogi človek leži na smrtni postelji in bojuje zadnji boj za svojo pravo srečo, kadar od sveta jemlje slovo za vselej, takrat se tudi ne smeje, ampak stoka in zdihuje, in solze se mu udirajo iz kalnih oči. Zares brez števila je stisk in potreb, v katerih

zapuščeni Evini otroci zdihujejo. Ta je ubožec, ki ne vé, kako bo sebe in svoje otroke preživil in oblačil; oni je bolehen, vse življenje se vlačí okoli s slabotnim telesom, ali pa leži mesece in leta na bolniški postelji in trpi hude bolečine zapuščen od vsega sveta. Ta mora vse svoje žive dni trdo delati, da si zasluži vsakdanjega kruha, da mu prezgodaj moči opešajo; oni mora trpeti od ljudi zaničevanje, obrekovanje, zatiranje. In koliko je še skritega trpljenja in britkosti, ki težijo ubogo človeško srce kakor mōra, da si od same žalosti želi smrti. Tako se zmiraj potrjujejo besede Modrega v stari zavezi: *Težek jarem leži nad Adamovimi otroci od dné njih rojstva do dné njih pokopa v mater vseh ljudi.*

b) Kam bomo tedaj, predragi! pribežali v teh stiskah in britkosti? Pred vsem k sladkemu brezmadežnemu Srcu Marije, naše matere, ker v tem Srcu bomo našli tolažbo in pomoč v svojih potrebah. To presladko Srce je tako polno ljubezni in usmiljenja do vseh stiskanih in nesrečnih, da nobeden, ki k njemu pribeži, ne bo odšel brez tolažbe. Le berite sv. evangelij in prepričali se bote sami, kako usmiljeno je Srce Marijino, ko je bilo še na zemlji. Tam v Kani na ženitnini zmanjka svatom vina, ženin in nevesta sta v veliki zadregi, ne vesta, kaj bi počela. A glejte, Marija pomaga; komaj to zapazi, že se obrne k Jezusu in reče v trdnem zaupanju, da bo gotovo pomagal: „Vina nimajo.“ In Jezus stori velik čudež ter pomnoži svatov veselje. O kako milostljiva, dobrotljiva in sladka mati je Marija! Ona niti ne čaka, da bi jo pomoči prosili, neprošena delí milosti. — Pa nikar ne mislite, da je Marijino Srce zdaj, ko je v nebesih, drugačno. Sv. Bonaventura pravi, da je Marija zdaj, ko v nebesih kraljuje, še bolj ljubezniva in usmiljena mati kot nekdam na zemlji, ker zdaj še bolj pozna revščino, v kateri mi ubogi Evini otroci zdihujemo. Sv. Bernard piše: „Marija odpira svoje milostljive roke, da vsi prejemajo od nje obilne milosti: jetnik rešenje, bolnik zdravje, žalostni tolažbo, grešnik odpusčenje, pravični nove milosti.“ Enako govori Rihard od sv. Viktorja: „Marija je tako polna usmiljenja, da nam hiti na pomoč v vseh naših težavah in stiskah, in da ne more videti naše stiske, da bi nam ne pomagala.“

c) Da so te besede resnične, priča brez števila zgodb, ki jih pripoveduje zgodovina. Milijoni kristijanov vseh časov spoznavajo enoglasno polni hvaležnosti: Nismo zastoj k Mariji pribežali, ona je naše molitve milostljivo uslišala in nam skazala pomoč.

Med tisoči zgledov, ki bi jih lahko naštel, povem le enega, ki se je zgodil l. 1858. na Francoskem. Mladenič, 18 let star, je bil rojen gluhonem, ubogih starišev sin, in je hodil v šolo za gluhoneme v Saint Briac, kjer se je naučil malo brati in je opravil prvo sv. obhajilo. Potem je zapustil šolo, in ker se ni navadil nobenega dela in od svojih ubožnih starišev ni mogel ničesar dobiti, je moral beračiti. Vrnil se je nazaj v Saint Briac ter je tam živel pet do šest let od usmiljenja dobrih ljudi, tako, da so ga vsi dobro poznali. Mnogi so preiskovali njegov jezik, tudi zdravnik tistega kraja, toda vsi so se prepričali, da je neozdravljiv. Pa kar ljudje ne morejo, to premore z božjo pomočjo Marija, naša dobra mati. 26. sept. l. 1858. pride ta gluhonemec od gospodarskega poslopja, kjer je prenočeval, odpre usta in vsi domače, ki jih sreča, pokliče z imenom. Govoril je tako razločno, kakor le more človek govoriti. Pové jim, da se mu je po noči prikazala presv. Devica Marija in mu je dejala, da mu bo pomagala, da bo mogel govoriti; „in jaz“, tako pravi, „sem spregovoril, sem jo imenoval svojo mater, in zdaj sem ozdravljen.“ Presv. Devica se mu je potem še enkrat prikazala, mu razodela več skrivnosti in dejala, da morajo ljudje bolj goreče moliti, če ne, bo prišla velika nesreča nad nje.

Zaupajte tedaj Mariji vse svoje skrbi, položite jih v njeno materino srce; ona, mati usmiljenja, tolažnica žalostnih, pomoč kristijanov bo gotovo uslišala vaše prošnje, če so sicer dobre in Bogu dopadljive.

II. Prav posebno pa se k Mariji zatekajte, k a d a r s t e v dušnih nevarnostih, in bote skusili njeno varstvo in pomoč.

a) Dokler živimo, nas z a l e z u j e j o m o č n i, n e v a r n i s o v r a ž n i k i, ki nas hočejo pogubiti; ti so: satan, ki po besedah apostola, okolu hodi kakor rujoveč lev in išče, koga bi požrl; — svet, ki je poln hudobije in zapeljuje ljudi z zapeljevanjem, pohujšanjem in slabimi zgledi; — slednjič naše meso, hudo nagnjenje in poželjenje, o katerem piše sv. Jakob: *Vsak je skušan, kadar je od svojega poželjenja vlečen in vabljen.* Zoper te trojne sovražnike zveličanja je Marija, naša nebeška mati, pribežališče in bramba, zakaj ona je tista mogočna gospa, ki je strla glavo peklenski kači, ona je skrinja zaveze, pred katero bežijo oblasti teme. Zato ne obupajmo, če nas mnoge skušnjave napadajo, če se komaj varujemo greha, če vse okolu nas streže grehu in poželjenju; le zaupljivo pribežimo k presvetemu Srcu Marijinemu, tu bomo našli varstvo zoper vse sovražnike zveličanja in milost, da bomo srečno dokončali svoje bojevanje in prejeli venec zmage.

b) Posebno pa pribežite k Mariji, če ste bili tako nesrečni, da ste smrtno grešili. Njeno srce je polno usmiljenja do ubogih grešnikov, ona je pribežališče grešnikov pred jezo božjo. Sv. Bernardin pravi: „Kakor hudič vedno okolu hodi in išče, koga bi požrl, tako hodi Marija vedno okolu, da bi rešila vse grešnike, ki se dajo rešiti.“ V sv. pismu beremo: Nekega dné je prišla žena, vdova iz Tekue, k Davidu, je padla pred njegove noge in povedala, da sta se njena dva sinova skregala in da je eden ubil družega. Ker so pa sorodniki po postavi krvnega maščevanja hoteli morivca ubiti, je prosila kralja milosti, da bi ne izgubila obeh sinov, in kralj je uslišal njeno prošnjo. — Predragi! Zdi se mi, da Marija enako, kot ta žena, govori Bogu, kadar hoče grešnika v svoji pravici udariti in streti: Moj Gospod in Bog! jaz sem imela dva sina, Jezusa tvojega in mojega sina, in pa človeka grešnika. Človek je s svojimi grehi mojega Jezusa na križu umoril; zdaj hoče tvoja pravica tudi morivca, mojega družega sina umoriti. Oh, nikar mi tega ne stori, prizanesi grešniku, da ne izgubim vseh svojih otrok. Kaj mislite, ne bo li Oče nebeški uslišal prošnje Marijine? Kdo more to tajiti? Ako že molitev svetnikov potolaži jezo božjo, kakor priča sv. pismo, in njegovo srce nagne k usmiljenju do grešnika, kaj bo šele storila priprošnja Marijina? Če je tedaj grešnik še tako globoko padel, da mu njegov angel varih, njegov patron, ne drugi angeli in svetniki ne morejo izprositi milosti pokore in odpuščenja, vendar ne smemo obupati nad njegovim rešenjem. Še ena je, katera mu more in hoče dobiti pri Bogu milost, Marija presveta Devica, mati božja.

Sveta Jedert je videla nekega dné Marijo z odprtim plaščem, pod katerim so bile divje zverine, levi, tigri, pardi; iu Marija ni odgnala teh divjih zverin, ampak jih je z roko gladila in božala. Svetnica je spoznala, da te zveri pomenijo uboge grešnike, katere Marija ljubeznivo sprejema, ako k nji pribežijo.

c) Kaj pa, če je grešnik tako trdovraten, da noče pribežati k Marijinemu srcu, noče milosti in noče nič slišati o pokori? So li taki izgubljeni? Ne! še jih more Marija rešiti, in to bo storila, ako drugi prosijo Marijo za take nesrečnike. To dela zlasti bratovščina Marijinega Srca, katere namen je, da udje nele sami sebe posvetijo, ampak tudi grešnike privedejo na pot življenja; zato molijo vsak dan za izpreobrnjenje grešnikov.

Bratovščina Marijinega Srca za izpreobrnjenje grešnikov se je začela v Parizu v cerkvi Marije Zmagovalke. Ljudje te župnije

so bili silno slabi kristijani, vdani poželjivosti, in so hrepeneli le po dobičku; božje reči jim niso bile dosti mar. Cerkev Marije Device je bila v največjih praznikih skoraj prazna, in sv. zakramente so tako opustili, da jih še na smrtni postelji niso marali prejemati. Dasiravno je štela župnija 27.000 duš, je bilo vendar l. 1835. pri velikonočnem obhajilu le 720 ljudi. Častivredni župnik te župnije je bil silno žalosten in si je vse prizadeval, da bi pomagal; toda kolikor je delal in molil, vse je bilo zastonj. Kar mu pride v god sv. Frančiška Ksav. l. 1836., ko je sv. mašo bral pri altarju Matere božje, gotovo po božjem navdihnenju, misel, naj svojo župnijo posveti presv. in neomadežanemu Srcu Marijinemu, da bi ona izprosila izpreobrnjenje toliko trdovratnih grešnikov. Ta misel ga ni več zapustila ni mu dala miru, dokler ni spisal pravil bratovščine in jo vpeljal v svoji župniji. In glej čudo! Vsa župnija je bila kmalu čudovito izpremenjena in prenovljena; cele družine, katere že več let niso obiskovale cerkve in so opuščale vse krščanske dolžnosti, so hodile nele o praznikih, ampak tudi o delavnikih v cerkev in kazale gorečnost, da so se vsi čudili. Mladina se je skušala v gorečnosti in pobožnosti. Starčki, ki vse življenje niso bili pri sv. obhajilu, so prejeli prvo sv. obhajilo. Kratko, vsa župnija Marije Zmagovalke, prej najslabša v Parizu, je bila zdaj vsem zgled, veselje angelom in ljudem. In tako se je vedno bolj razširjala bratovščina Srca Marijinega, in njeni udje molijo vsak dan: „Pre-sveto Srce Marijino, pribežališče grešnikov, prôsi za nas!“

Predragi kristijani! Glejte, kako usmiljeno, kako mogočno je ljubeznivo Srce Marije, nebeške matere. — Častite goreče to sladko Srce, k njemu se zatekajte v vseh stiskah in potrebah, v njem bote našli gotovo pomoč in tolažbo, ker Marijino Srce je zares najboljšo pribežališče vseh stiskanih. Amen. *L. Škufca.*

2. Praznik Marijinega rojstva — kristijanom dan veselja.

Tvoje rojstvo, o Devica božja
porodnica, je veselje oznanilo
vsemu svetu. (Ant. ad vesp.)

Mi, navadni ljudje, nimamo posebnega vzroka veseliti se svojega rojstnega dne; zakaj po svetopisemskih besedah smo vsi ljudje v grehah bili spočeti in v grehu rojeni smo zagledali luč sveta; prišli smo torej na svet kot neprijatelji božji brez milosti božje, sužnji hudobnega duha. In pa kam smo prišli? V solzno dolino! Res, da je velika razlika med rojstvom tega ali onega

človeka glede na stan in časno imetje; toda na človeku samem ni razlike; spričuje nam to že modri Salomon: *Tudi jaz, ko sem se rodil, sem dihal isti zrak in na enako zemljo sem prišel, in prvi glas izpustil sem enak kakor vsi drugi, jokajoč...* *Enak je torej prihod na svet za vse in podoben tudi odhod.* In vendar se ljudje radujejo ob rojstvu človeka in mnogi z veseljem obhajajo spomin tega dne — zakaj? Zato, ker se je rodil na svet človek — morda človek, o katerem veljajo besede Jezusa Kristusa: *Boljše bi mu bilo, da se ni rodil ta človek*, ali besede Jobove: *Zgine naj dan, kateri sem bil rojen, in noč, v kateri se je reklo: spočet je človek!* —

Beremo pa tudi v sv. pismu, da je rekel nadangel Gabriel Zahariju, očetu sv. Janeza Krstnika: *Ob njegovem rojstvu se bodo mnogi veselili.* Zakaj? Zato, ker je bil še v materinem telesu posvečen, in ker se po spričevanju Jezusa Kristusa *ni rodil iz žene imenitnejši človek kakor Janez Krstnik.*

Ako se torej ljudje veselé ob rojstvu navadnega človeka, ako so se mnogi radovali ob rojstvu prednika Kristusovega, zakaj se ne bi po pravici vzradostili mi ob spominu na rojstvo preblazene Device Marije? Premišljujmo, zakaj je za kristjana rojstni dan Matere božje dan resničnega veselja.

V imenu Jezusa in Marije!

I. Prvi vzrok našega veselja ob spominu na rojstvo preblazene Device Marije je v besedah sv. pisma: *Is katere se je rodil Jezus.* „Karkoli želiš znati ali razumeti o tej Devici, vse je v teh besedah: iz katere se je rodil Jezus“, pravi sv. Tomaž Vilanovski. Rojena je torej ona, ki je bila od vekomaj določena in izvoljena v prevzvišeno Mater včlovečenemu Sinu božjemu, in je torej „začetek našega odrešenja“.

Mar se ne uzradosti ponočni popotnik, ko zazrè na vzhodu zlato zoro, oznanujočo mu prihod svetlega solnca? Lepša zora nego dnevna je na obzorju življenja rodu človeškega preblazena Devica, ta resnično zlata zora, ki je nam naznanila prihod toliko zaželjenega solnca pravice, Jezusa Kristusa, odrešenika! Zato jo lepo pozdravlja sv. Bonaventura: „O preblazena Devica, ti si zora, ki iz solnca izhaja in prihod solnca naznanuje.“

Koliko veselje je zavladovalo v srcih Judov obsedenih v mestu Betuliji od vojske Holofernove, ko je junaška Judita prinesla v mesto odsekano Holoferново glavo, ter so sovražni vojaki strahu

pobegnili! Holofern je podoba hudobnega duha, obsedeno ljudstvo v Betuliji pa podoba človeštva vklenjenega v sužnost hudobnega duha; Marija pa je mogočna Judita, ki je z deviško svojo nogo strla glavo stare kače. Zakaj bi se torej ne radovali mi kristjanje rešeni po Mariji hudobnega duha?

Kakor v Betuliji po Juditi, tako so bili za babilonske sužnosti rešeni Judje pogina po kraljici Esteri, ki jim je pri kralju izprosila milost proti hudobnemu Amanu; po pravici so jo Judje proslavljali kot svojo rešiteljico. Ali pa ni Marija več storila za nas, kakor Estera za Jude? Ta je rešila svoje ljudstvo le časnega pogina, nas pa je rešila Marija večnega pogina. Marija je začetnica odrešenja, ona je prvo in najimenitniše orodje, s kojega pomočjo je hotel Bog dovršiti odrešenje vseh ljudi; zato ker je mati Jezusova, zato jo po pravici smemo imenovati svojo s o o d r e š i t e l j i c o in radovati se ob spominu na njen rojstni dan po besedah sv. Petra Damijana: „Veselimo se in radujmo ob rojstvu preblazene porodnice božje Marije, katera je oznanila svetu novo veselje ter je postala začetnica vsega zveličanja ljudi!“

II. Drugi vzrok našega veselja ob spominu na rojstvo preblazene Device je, da je nam Marija v z o r v s e h k r e p o s t i, zgled vsakemu stanu. Marija je nam svitla zvezda, ki nam sveti po temni poti tega življenja. Poglejte Marijo kot malega otroka v domači hiši, kako je ljubezniva, krotka, ponižna, pohlevna, prijazna, ubogljiva, pobožna, tiha in mirna. V jeruzalemskem tempelju je sramežljiva deklica, polna goreče ljubezni do Boga, polna gorečnosti za čast božjo, postrežljiva in ljubezniva do svojih tovarišic, na migljaj pokorna svojim predstojnikom, pridna pri učenju in delu, vedno vesela in z vsem zadovoljna. — Poglejte jo zopet v Nazaretu odraslo, krasno devico, polno ponižnosti, skrito v tihi samoti domače hiše, vtopljeno v premišljevanje svetih skrivnosti, pridno in delavno; kako beži pred človeško družbo in ne trati dragega časa z nepotrebnim, praznim govorjenjem, in ko govori, so njene besede premišljene, kratke, jedrnate, polne strahu božjega in ljubezni do Boga in bližnjega, besede prihajajoče iz neomadežanega srca, nič ni tu posvetnega, nič napačnega, vse je čisto, sveto, božje! Ona ne misli na lepo obleko, veselice, kratkočasne družbe, njene misli so vedno pri Bogu in njeno veselje je Bog, njen zaklad pa nedolžnost srca. — Poglejte jo zaročnico svetega Jožefa, njemu zvesto udano in pokorno; ne sramuje se ona, Mati božja, revnega tesarja, ž njim deli in prenaša težave ubošva, vsa

potrpežljiva in vedno vdana v voljo božjo. — Poglejte jo skrbno-mater Sina božjega; v Betlehemu ga povije otroka v plenice in položi na slamo v jaslice ter ponižno moli svojega Boga; nosi ga težavno sicer, pa vendar zadovoljna v daljni Egipt, potem nazaj v Nazaret; spremlja ga za praznike v Jeruzalem in zgubljenega vsa žalostna skrbno išče, dokler ga najde v tempelju. — Poglejte jo ob smrtni postelji njenega sv. zaročnika Jožefa, kako mu z Jezusom ljubeznivo streže, ga tolaži, moli zanj; kako vdano prenaša njegovo izgubo, kako skromna, tiha in mirna živi v svojem vdovskem stanu le za svojega Sina Jezusa! — Poglejte jo pri ženitnini v Kani Galilejski, kako razodeva svojo gorečo ljubezen do bližnjega ter izprosi svatom pomoči po čudežu, ki ga stori Jezus na njeno prošnjo. Sicer pa se ne vdeležuje javnega delovanja Jezusovega, ker ne išče časti pri ljudeh. Ko pa pride čas, da ima kaj trpeti za Boga in za ljudi, glejte jo mogočno in junaško ženo na križevem potu in na Kalvariji pod križem njenega Sina, da ž njim vred pije iz keliha bolečin za naše zveličanje; vse daruje Bogu, da bi se ljudje rešili. Glejte jo potem, kako potrpežljivo prenaša britko smrt svojega Sina, če tudi žaluje, vendar ne brezumno, ampak močnodušno prenaša meč bolečin. Glejte jo potem v družbi apostolov, katere poučuje in navdušuje za delo Bogu v čast in ljudem v zveličanje, do smrti vedno delavna in z iskreno molitvijo pospešujoča rast Kristusove Cerkve na zemlji, dokler iz ljubezni do Boga ne zatisne oči v sladki smrti. Takšno je bilo Marijino življenje nam vsem v zgled, da jo posnemamo. Ali ni torej upravičeno naše veselje ob spominu na rojstvo te junaške žene in device, ki je nam najkrasnejši vzor svetega življenja?

III. Marija se je rodila, radujmo se, saj ona je naša mogočna gospa, najgorečnejša zagovornica. Kam pridemo, ako bi hoteli le približno opisati mogočnost te gospe, Kraljice zemlje in nebes! Saj je ona prva za Bogom, naša najmogočnejša posredovalka pri Jezusu, kakor je nam Jezus posredovalec pri svojem nebeškem Očetu! Kdo zamore vredno opisati milostljivost te naše priprošnjice, ki pozna vse reve nesrečnih Evinih otrok v tej solzni dolini, ter čuti z njimi s sočutjem ljubezni polnega srca resnične matere! Vse cerkve, vsi altariji in podobe Mariji posvečene, vsaka krščanska hiša, kjer visi na steni podoba Marije, kjer se glasi molitev sv. rožnega venca, vsi zvonovi katoliških cerkvâ, ki vabijo vernika trikrat na dan moliti angeljski pozdrav Mariji; vse božje poti Mariji v čast postavljene

in čudeži, ki so se tu godili na njeno priprošnjo, veličastni sprevodi pobožnih romarjev na te posvečene kraje, raznovrstne pesmi in molitve, ki se glasé po cerkvah in drugod Mariji v čast; toliko bratovščin, družb, pobožnosti, praznikov — cela katoliška Cerkev po vsem svetu glasno priča, kako mogočna gospa, najvrednejša srednica, najmilostljivejša priprošnjica je Marija: zdravje bolnikov, pribežališče grešnikov, pomoč kristjanov! Ali naj še dvomi kristijan o Marijini mogočnosti in dobrotljivosti? O, kdor bi hotel o tem dvomiti, mora obupati, je zgubljen!

Ali nimamo torej vzrokov več kot dovolj, da se iz srca radujemo ob spominu na rojstvo preblazene Device Marije? Saj ona nam je rodila Jezusa, Odrešenika in Zveličarja; ona je nam svitla zvezda, vzor vseh kreposti krščanskih; ona je nam najmogočnejša priprošnjica pred prestolom troedinega Boga. Radujmo se torej z Marijo in poveličujmo jo radi njenih prednosti, častimo jo in kličimo na pomoč v vseh potrebah dušnih in telesnih. Pa bodimo tudi njeni pokorni otroci, da nam bode ona mati; to je poglavitno za nas, da se trudimo po njenem zgledu zares pobožno in sveto živeti, da se skažemo vredne otroke tolike matere; tedaj smemo z otroškim zaupanjem nanjo obračati svoje oči, tedaj bo tudi ona kot milostna mati obračala v nas svoje oči ter slednjic nas rešila večnega pogina. Amen.

J. Slavec.

Sedemnajsta nedelja po Binkoštih, (Praznik imena Marijinega.)

1. Zanemarjanje češčenja Matere božje je največja nesreča.

In Devici je bilo ime Marija.

Luk. 1, 2. 7.

Presveto ime Marija, katerega praznik danes obhajamo, pomenja razen družega tudi morsko zvezdo. In kako po pravici ima Marija to ime! Zakaj kar je svetla morska zvezda brodarjem, katerim kaže pot na morju, to je milosti polna Mati našega Odrešenika nam ljudem na našem potovanju tja v neskončno večnost. Če pa brodarjem morska zvezda zgine izpred oči, so v veliki nevarnosti, se izgubiti

na morju in potopiti. Ravno taka žalostna osoda zadeva tiste duše, katere zapusté Marijo Devico, je ne ljubijo in časté, da se potem tudi Marija Devica mora od njih ločiti in jih zapustiti. — Morska zvezda sicer izmed oblakov dostikrat zopet prisveti; ali drugače je večkrat z lučjo in varstvom Marije Device, ki se lahko nekaterim za vselej odtegne. Zato pravi pobožni Markard: „Nesrečen je tisti kraj, nesrečna tista hiša, nesrečni tisti ljudje, od katerih se Marija s svojim božjim detetom Jezusom za zmeraj loči.“

Preljubi! Večkrat ste že slišali, da pravi služabniki Marijini skoraj ne morejo biti pogubljeni, marveč nosijo nekako znamenje večnega zveličanja nad seboj. — Danes pa vam hočem govoriti o tem, kako nesrečni so tisti, ki zanemarjajo češčenje Matere božje. Oni nosijo skoraj znamenje pogubljenja na sebi, in Marija sama jih zapusti. — Ti pa, o Marija, prôsi za nas, da bi nobeden izmed nas ne bil tako strašno nesrečen!

Vsi tisti, ki do preblažene Device in Matere božje Marije ne čutijo v sebi otročje pobožnosti in si ne prizadevajo, je po otročje in v resnici častiti, so v nevarnosti večnega pogubljenja, in torej kažejo nad seboj očitno znamenje, da bodo sčasoma v številu pogubljenih in zavrženih. To pa, preljubi, ni samo moja misel ali samo moj nauk, ampak misel in nauk svetih cerkvenih učencov, ki od Boga posebno razsvetljeni trdijo, da je skoraj nemogoče, da bi bili taki zveličani, ki ne časté Marije Device. Poslušajte tedaj, kako v tem oziru govore sv. cerkveni učniki. Sv. Anzelm pravi: *Kakor je nemogoče, da bi bil le en sam pogubljen tak, ki se ali kakor spokornik s skesanim srcem ali pa kakor zvest služabnik s pravo pobožnostjo k tebi obrača, o preblažena Devica, in katerega ti s milostljivimi očmi pogledaš, tako nasproti skoraj morajo pogubljeni biti vsi tisti, ki se od tebe obrnejo in so od tebe zapuščeni.* — Enako prepričanje je izrekel sv. Bonaventura z naslednjimi besedami: *O preblažena Devica! naše zveličanje je v tvojih rokah. Tisti, katerim boš ti, o mogočna Gospa, pomagala, bodo v miru počivali; in tisti, od katerih boš ti obrnila svoj obraz, nimajo nobenega upanja zveličani biti. Kdor Marijo vredno časti, bo opravičen, kdor jo pa zanemarja, bo umrl v svojih grehah.* Ravno tako tudi sv. Antonin dvomi nad zveličanjem tistih, ki ne ljubijo in ne časté Marije Device, in katere zato tudi Marija sama zapusti. Tako-le namreč pravi sv. Antonin: *Nemogoče je,*

da bi bili zveličani tisti, od katerih preblašena Devica Marija svoje milostljive oči proč obrne.

Vsi ti izreki svetih cerkvenih učencikov se pa opirajo na nauk svete katoliške cerkve, ki presv. božji Porodnici Mariji na jezik poklada besede sv. božje Modrosti, ki se berejo v sv. pismu, v bukvah pregovorov: *Kateri mene sovražijo, ljubijo smrt* (8, 36.), t. j., ki me zaničujejo, mene zanemarjajo, nimajo nobenega spoštovanja, ljubezni in češčenja do mene, ki o mojih praznikih Boga hudo žalijo ali celó zoper mojo čast govore, taki gredó v večno smrt ali v pogubljenje.

V žalosten dokaz ali spričevanje tega navajajo sv. cerkveni učenci pogubljenje Judeža Iškarijota. Vsi drugi apostoli so se zveličali, Judež Iškarijot sam je bil nesrečen in pogubljen in sicer v takih okoliščinah, v katerih bi se bil lahko izpreobrnil in zveličal. Bil je apostol, kateremu je Kristus sam napovedal, da je zanj kakor za druge enajstere apostole pripravljen sedež v nebesih. On je sam, kakor mislijo sv. učniki, izpreobračal grešnike, izganjal iz obsedenih hudiče, in vendar je bil sam pogubljen in od hudiča premagan in sicer ob času, ko je Kristus za naše odrešenje prelival kri, potem, ko je bil Judežu z drugimi apostoli vred noge umival in mu dal svoje presveto meso in kri zavžiti. Res, da je bil Judež Iškarijot storil velik greh, ali tudi sv. Peter se je bil zeló pregrešil, ki je bil Gospoda trikrat zatajil in še celó krivo prisegel, in tudi vsi apostoli so Gospoda svojega Učenika sramotno zapustili. Vendar vsi drugi apostoli so se izpreobrnil, so dosegli milost in so zveličani; sam Judež Iškarijot je bil pogubljen. Zakaj vendar to? Sv. Anzelm pravi, da poglavitni vzrok Judeževega obupanja in pogubljenja je bil ta, ker se ni, kakor drugi apostoli, zatekel k Mariji. Vsi drugi apostoli, pravi sveti Anzelm, so se zatekli k Mariji in so vpili z objokanimi očmi: „O ljuba Gospa! Tvoj preljubi Sin, naš Učenik, je od Judov vjet“ — le samo nesrečni Judež Iškarijot ni bil prišel k njej, ampak je šel k judovskim višjim duhovnom in starašinarjem ljudstva, in jim je rekel: *Grešil sem, ker sem prodal nedolžno kri.* — Oh, ko bi bil šel k Mariji in bi bil ves skesan ravno te besede pri njej govoril, kakor jih je obupan izgovoril Judom, gotovo bi bil z njeno pomočjo dosegel milost in odpuščenje od njenega ljubelega Sina in bi ne bil pogubljen. To je vzrok zmot vseh krivovercev.

S tako razločnimi besedami govorijo mnogi cerkveni učenci in govori tudi sveta katoliška cerkev sama, da so v največji

nevarnosti v ozir svojega zveličanja, ali da je skoraj vse upanje za zveličanje izgubljeno pri takih, ki jim ni nič mar za češčenje preblažene Device Marije.

Pa zakaj sveti cerkveni učeniški s sveto cerkvijo vred tako govoré? Zakaj se bojé tolikanj za zveličanje takih, ki Marijo prečisto Devico le malo ali je celó nič ne časté? Vzrok tega je, ker nobeden ne more brez posebne milosti doseči zveličanja; in to posebno milost pa Bog podeljuje samo na priprošnjo Marije, prečiste Device. Zakaj nobeden ne bo zveličan, kakor le tisti, ki se varuje greha; nobeden ne bo zveličan, kakor le tisti, ki skušnjave hudega duha, svojega mesa in sveta junaško premaguje; nobeden ne bo zveličan, kakor le tisti, ki ali prvo nedolžnost srečno obvaruje, ali pa za svoje grehe dela resnično pokoro; nobeden ne bo drugače zveličan, kakor le tisti, ki srečno umrje v milosti božji. Vse to so verske resnice naše svete katoliške cerkve. Na čegavo prošnjo pa Bog delí vse te milosti?

Poslušajte odgovor na vprašanje iz ust sv. Bernarda, ki pravi: *Tako je Bog od vekomaj sklenil, da nam hoče vse milosti podeliti po priprošnji Marije Device in skosi njene roke.* In celó sv. pismo samo nam odgovor daje na to vprašanje, kako nam Bog delí milosti za zveličanje. *Kristus*, kakor on sam pravi, *ie pot, resnica in šivljenje.* Kdo pa zadobi človeku milost, da se drži tega pota in te resnice in da srečno najde večno življenje? Marija Devica. Zato sv. cerkev na Marijo obrača besede, katere smo slišali brati iz bukev Sirahovih, rekoč: *Pri meni je vsa milost pota in resnice, pri meni je vse upanje šivljenja in čednosti.* (Sir. 24, 24.) In zopet obrača sv. cerkev na Marijo besede: *Kdor mene najde, najde šivljenje in prejme zveličanje od Gospoda.* (Pregov. 8, 35.) Kdor tedaj Marije prečiste Device po otročje ne časti, on ne bo dolgo hodil po pravi poti proti nebesom, on ne bo dolgo živel po resnicah sv. evangelija, si ne bo prizadeval ne za lepe čednosti, ne za dobra dela in si ne bo mogel delati dolgo upanja večnega zveličanja: t. j. on se bo pogubil.

To je tedaj vzrok, zavoljo katerega sveti cerkveni učeniški trdijo, da so v največji nevarnosti večnega pogubljenja vsi tisti, ki zanemarjajo češčenje preblažene Device Marije. Kaj hočemo torej reči o vseh tistih, zlasti mladih ljudeh, ki o Marijinih praznikih ne opravljajo nobene posebne pobožnosti, ali ki na večer pred Marijinimi prazniki ali o Marijinih praznikih in v sobotnih večerih pregrešno vasujejo, ali o Marijinih velikih praznikih še

celó pri sv. maši niso ali se vpijanijo ali z drugimi grehi Boga žalijo? Kaj hočemo reči o tacih, ki na Marijina božja pota hodijo iz slabih, nečistih namenov? Kaj hočemo reči o tacih, ki se v svojih potrebah k vsem drugim poprej, kakor k Mariji zatekajo? Kaj hočemo reči o takih, ki iz ljubezni do Marije Device nočejo nič pretrpeti, ki njej v čast malokdaj in še takrat vse mrzlo in mlačno kaj molijo? Kaj hočemo reči o tacih, ki se ne priporočujejo Mariji Devici, da bi jim pomagala nedolžno živeti, ali če so po nesreči v kak greh padli, da bi z resnično pokoro vstali od greha? Kaj hočemo reči o vseh tistih, ki si nič ne prizadevajo Marijo častiti s posnemanjem njenih prelepih čednosti, zlasti v ponižnosti, čistosti, udanosti v voljo božjo? Preljubi! v moji oblasti ni, komu nebesa zapirati ali pekel odpirati, zato, ker sam ne vem, ali sem v milosti pri Bogu ali ne; ampak to rečem: če jaz govorim po nauku svetih cerkvenih učencikov in svete matere katoliške cerkve, moram reči, da taki kristijani, ki tako grdo zanemarjajo čiščenje Marije Device, so v veliki nevarnosti večnega pogubljenja in nosijo nekako znamenje zavrženih na sebi. Če nam je tedaj na tem ležeče, da bi mi dosegli večno zveličanje v nebesih, mora naša poglobitna skrb biti, da Marijo prečisto Devico s pravo, otročjo pobožnostjo častimo. Odkar je ustanovljena krščanska cerkev, so bili vselej vsi pobožni in sveti ljudje tudi goreči in pobožni služabniki in častivci preblažene Device. Berimo življenje svetnikov. Pri vsakem najdemo, da je tudi Marijo Devico prav pobožno častil, in ravno od te pobožnosti do preblažene Device je izhajala posebna nedolžnost in svetost življenja pri toliko svetnikih, kakor n. pr. pri sv. Alojziju, Stanislavu itd. In ravno to me priganja, da naj vam vsem priporočam posebno ljubezen in pobožnost do preblažene Device Marije, in prepričan sem, da, ko bi vsi od danes naprej začeli to najljubeznivejšo Devico in Mater božjo s prav otročjo ljubeznijo in pobožnostjo častiti, bi vsi nekoliko bolj pobožno živeli in gotovo kdaj prišli v nebesa.

Da bi se pa te moje želje tolikanj bolj izpolnile, se obrnem k tebi, o presladka Devica Marija, in te prosim le ene same milosti. Sicer smo v mnogih potrebah in veliko bi imel prositi; pa za nič drugega ne prosim, kakor samo za to: oh, zadóbi meni in vsem mojim poslušalcem od Boga pravo, prisrčno in otročjo ljubezen in pobožnost do tebe, tako pobožnost, kakor so jo imeli

tvoji najbolj goreči služabniki. Samo za to te prosim, o Marija, in če nam to izprosiš, nam vse izprosiš; zakaj po tej pobožnosti do tebe bomo dosegli veliko milosti od Boga, za temi milostmi bo prišlo naše prizadevanje sveto živeti in za tem našim prizadevanjem bo prišla večna krona v nebesih. Amen. *J. Kerčon.*

2. Kaj nas uči sv. križ?

(Pridiga za god povišanja sv. križa).

Blagor mirnim, ker bodo otroci božji imenovani. Mat. 5, 9.

Tristo dolgih let je bila katoliška cerkev hudo preganjana. Vzrok preganjanja je povedal Kristus sam, rekoč: *Ko bi bili vi od tega sveta, bi svet to ljubil, kar je njegovega; ker pa niste od tega sveta, ampak sem vas jaz od sveta izvolil, satorej vas sovraši.* Križ, na katerem nas je Kristus odrešil, je bil znamenje sramote, ali kakor sv. apostol Pavel pravi: *Bil je Judom pohujšanje, nevernikom pa nespamet.* — Ali cerkev božja je bila dovolj poskušana v ognjeni peči preganjanja, Bog ji je dodelil boljše, mirne čase. Cesar Konštantin je ustavil preganjanje, in sv. križ je povzdignil k spodobni časti. Prej znamenje sramote je postal dika cesarske krone. Škofje in vladarji so ga jeli očitno nositi na prsih; dičil je vrhove cerkvenih stolpov, da se je že od daleč videlo, kje prebivajo kristjani. Konštantinova mati sv. Helena je goreče hrepenela najti pravi križ, na katerem je visel naš Zveličar. Najde ga po dolgem iskanju na gori Kalvariji in Bog sam s čudežem potrdi, da je to res pravi Kristusov križ. Polovica ostane v Jeruzalemu, drugo polovico pošlje Helena v Rim, kjer je še zdaj shranjen v cerkvi, ki se zavoljo te drage svetinje imenuje „cerkev sv. križa v Jeruzalemu“.

Del sv. križa, ki je ostal v Jeruzalemu v cerkvi na Kalvariji, je tristo let poznej kot bojni plen odnesel na Perzijansko kralj Kozroa II. Toda kmalu zadene božja kazen ošabnega sovražnika. Njegov lastni sin Sizroa se spunta zoper njega, ga vjame in umori. Potem pa sklene mir z grškim cesarjem, ki je tedaj vladal v Palestini, in mu vrne sv. križ, shranjen, zapečaten in nepoškodovan, kakor so ga sovražniki vzeli. Cesar sam je nesel, ogrnjen v plašč preprostega človeka, križ nazaj v cerkev. Ko je

bil sv. križ zopet vernikom izpostavljen v češčenje, je ozdravelo mnogo bolnikov. Spomin na ta dogodek se praznuje današnji dan.

Dragi kristjani! Tudi vi imate v svoji župnijski cerkvi na velikem oltarju sv. križ, podoba tistega, na katerem nas je Jezus Kristus odrešil. Ko pridete v cerkev in se ozrete na veliko podobo, kaj občutite v svojem srcu? Kaj slišite s križa? — Meni se zdi, če se ozrem na križano podobo, kakor da slišim iz Jezusovih ust: *Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen.* Slišim tudi besede: *Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!* — Oh, ljubi moji, kako poučljive so za nas leté besede! Kaj nas pa učé? M i r i n z l o ž n o s t nas učé, ljubezen do prijateljev in sovražnikov. Ker je ljubezni in zastopnosti kljub vsemu pridiganju le še tako malo na svetu, tedaj sem se namenil, z božjo pomočjo govoriti o tem važnem predmetu.

I. Lepo je slišati zvonov mili glas iz visoke line. Sladko je čuti v božji hiši glasne orglje, ki iz sto grl čisto in vbrano pojó. Pa še lepši in slajši je slišati o krščanski hiši, soseski ali fari, ako se ljudje v njej lepo zastopijo. Toda vsaka žlahtna reč ima svoje sovražnike; tudi sloga ali zastopnost jih ima.

a) Najprva sovražnica sloge je o š a b n o s t ali prevzetnost, v kateri si človek domišljuje, kakor bi več vedel kakor vsi drugi, in bi bil boljši od vseh. Ošabnost stori, da celo trn narašča in se povzdiguje čez vsa druga drevesa. Ošaben človek je silno občutljiv; vsaka žal beseda ga hudo zadene. Sv. Pavel svari pred ošabnostjo, rekoč: *Bratje! Ne imejte le sebe za modre, ampak pomislite, da drugi tudi kaj vedó.* Naj bi pa tudi manj vedeli kakor mi, vendar jih ne smemo zaničevati. Čim večjo razumnost ima kdo, tem večji odgovor bo dal zanjo.

b) Drugi sovražnik sloge je s o v r a š t v o in maščevanje, s katerim si človek hladi jezo in hudo povrača s hudim. To so delali neverniki nekdam in delajo še dandanes. Cel rod divjih Indijanov se vzdigne zavoljo majhnega razžaljenja nad svoje sosede; grozovito se bojujejo in cele rodove pokončajo. Pri nas kristijanah ne sme biti tako. Sv. Pavel nas opominja: *Nikomur ne povračajte hudega s hudim; prizadevajte si dobro delati ne le pred Bogom, v cerkvi pri službi božji, v molitvi doma, ali samo znotraj v svojem srcu, ampak bodite si dobri tudi vpricho ljudi.* In Gospod sam pravi: *Novo zapoved vam dam, da se med seboj ljubite, kakor sem jaz vas ljubil. Na tem*

bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako se boste med seboj ljubili. Vsak človek je božja podoba; kdor Boga ljubi, mora nehoté tudi božjo podobo — svojega bližnega ljubiti.

c) Tretja sovražnica lepe sloge je huda trma v mislih. Kdor se pretrdo drži svoje trme, ta se ne bo lahko s svojim bližnjim umel. Težje je prepričati trmastega, kakor prevrtati zid. Zatorej svetujejo bogoljubni možje odjenjati v rečeh, ki niso zoper božjo ali cerkveno postavo, in ne delajo nobene škode duši. *Ako je mogoče, kar vas sadene, imejte mir s vsemi ljudmi.* Oj zlate besede sv. Pavla! Kjer ni mirnih ljudi, tam ni božjih otrok. Bog je oče mirú, ne prepira.

Kaj pa je storiti, ako se nam krivica godi, nas bližnji z ostrimi besedami pikajo, nam krivičniki na časnem premoženju škodujejo, ali se nam ne dá pravica? — Tedaj je treba bližnjega lepo posvariti; ako to ne pomaga, smemo pravico tudi iskati pri gosposki. V prvih časih krščanstva niso kristjani nikdar iskali pravice pri gosposki. Če je bil kak prepir nastal med njimi, so razsodili škof ali kak drug duhovnik, in tej obsodbi so se verniki radi in popolnoma podvrgli. Dandanašnji je to seveda drugače. Duhovnik se komaj upa posredovati med takimi prepirljivci, ker utegnil bi mu kdo odvrniti: G. župnik naj skrbé za svoje zadeve, kaj so jim mar naše! Ljudje iščejo pravice pri sodniji. Ako gre človek memo sodne hiše, vidi cele gruče tožnikov in tožencev, sliši preklinjati in rotiti, opravljati in žugati, da je kar groza. Zarad majhne krivice ali škode, ki se mu godi, je marsikdo pripravljen zapraviti celo premoženje, in res so včasih stroški trikrat večji kakor škoda, ki se je godila. Potem pa ljudje tožijo, da na svetu ni več za živeti. Ko bi se lepo doma pobotali, o koliko stroškov in pota bi si prihranili. — Pa ko bi ljudje z obsodbo bili zadovoljni, in pravdo, če ne izteče po njihovi volji, Bogu izročili! — Ali večkrat je po obsodbi hujša jeza in sovraštvo, kakor prej. Sv. pismo opominja: *Ne maščujte se sami, ne delajte sami sebi pravice, ampak dajte prostor jezi božji, naj Bog naredi pravico.* Že v starem zakonu pravi Bog: *Meni gre maščevanje, jaz bom povrnil.* Kdor v jezi trdi svojo pravico, lahko bližnjemu stori krivico; jeza je slepa in maščevanje gluho. Bog sam bo vsakemu povrnil po zasluženju, če ne tukaj, pa na onem svetu.

Ako se nam godi krivica, pa se hočemo po krščansko maščevati, povrnimo svojim razžalnikom hudo z dobrim. *Je tvoj sovražnik lačen, daj mu jesti; je žejen, daj mu piti; če boš*

to storil, nosil boš žrvnico na njegovo glavo, in vest ga bo pekla, da ti je hudo storil. Ozri se na sv. križ in poslušaj besede, s katerimi prosi Jezus odpuščanja svojim sovražnikom. Stôri tudi ti po njegovem zgledu; povračuj sovražnikom hudo z dobrim, tedaj boš živel z Bogom v prijaznosti, pa tudi z vsemi poštenimi ljudmi v lepi zastopnosti.

II. Huda je vojska in po vsi pravici se imenuje „šiba božja“; ali še hujša je vojska, katero imajo domači med seboj, ker pokonča najdražjo reč: ljubi mir.

1. Kaj je največja sreča z a k o n s k i h ljudi? Morda čedno stanovanje, lepi hrami, polne shrambe blaga? — Premoženje, ljubi moji, ne stori srečnega zakona, ampak lepa zastopnost moža in žene. Ljudje pravijo: Pri tej hiši imajo vsega v obilnosti, pa vendar niso srečni, ker ni zastopnosti med njimi. Oh kako hudo je, ako neroden mož svojo ženo pika, rekoč: Koliko si mi pa prinesla? Kako neumno ravna žena, ki oponaša možu: Pokaj si me v tako revščino spravil? Druzega mi nisi dal, ko otroke. Žena možu beseduje, mož pa ženo pretepa. Žena začne bolehati, mož pa pijančevati. Mož od jeze zbolí, žena od žalosti omaga. Zgodaj gresta pod zemljo, otroci pa ostanejo sirote. Res, kjer ni zastopnosti, tam je živ pekel. — Poglejte nepokojni možje in jezične žene Marijo in sv. Jožefa v borni Nazareški hišici. Nista bogata, pa sta vendar vesela; pregnana sta v tujo deželo, pa vendar srečno živita, ker sta enega srca; sam božji Sin rad prebiva v njuni družbi. Tudi pri vas, ljubi zakonski, bo Bog rad prebival, ako bo lepa zastopnost med vami.

2. Kaj dela s t a r š e m vesele dni, kadar izročijo mlajšim gospodarstvo? Morda pokojnina, katero imajo? Ali pravice, katere so si izgovorili? — Kaj dá m l a d i m srečo pri gospodarstvu, ki je prevzamejo od starišev? Morda lepa kmetija? Veliko premoženje brez dolgov? O ne, ljubi moji. Sama lepa zastopnost prinese starim vesele dni, mladim pa srečo. Kjer stari mladim vsak dan oponašajo, koliko so jim zapustili, — mladi pa starim žlice štejejo in jim vsak večer slovo dajejo, rekoč: Poskusite si pa drugod, nam je tako hiša pretesna; kjer se poslednjič celo tožujejo, in pri gosposki pravice iščejo, oh tam je slaba! Mladi starim jamo kopljejo; četudi mladi prvi v njo ne padejo, vendar si sami srečo spodkopujejo. Božji blagoslov ne bo njih del. Za mirne ljudi je majhna hišica zadosti prostorna, za nepokojne je velika hiša pretesna.

3. Družina! Kaj stori tebe srečno? Ali imenitna dobra služba? Ali velik zaslužek? Visoke službe so nevarne, dober zaslužek zapeljiv. Le čedna zastopnost med družino dela službo veselo in srečno. Kako grdo delajo tedaj hlapci in dekle, ki se med seboj zmerjajo, v jezi si slabo očitajo, gospodarjem in gospodinjam odgovarjajo, za majhno reč naredijo veliko sovraštvo. Večidel z jezo začno delo, s kletvijo ga pa končajo. Kjer med družino ni poštene zastopnosti, tam se čuje mesto veselih pesmi kreg, — mesto molitve je čuti kletev. „Res je boljši kos suhega kruha v miru, kakor polna hiša slanine v prepiru; skleda zelja v ljubezni je boljša, kakor pitan vol v sovraštvu.“ (Pregovor.)

4. Kaj prinese pravo srečo soseski? Ali lepo polje? Veliki travniki? Košate planine? Vinske gorice? Kjer med sosedi ni lepe zastopnosti, tam je najlepši kraj divja puščava. Že zjutraj na tešč se sosede pri studencu prepirajo, in pozno v mrak se sosedje na polju kregajo. Hudobna gospodinja po celi vasi ropoče, ako kokoš pod sosedno streho iznese, ali kako gredo nekoliko razpraska. Mož se krega, ako živinče mimogrede na njivo stopi, ali en šop odtrga; otroci se kregajo, hlapci hlapcem grozijo, dekle od hiše v hišo raznašajo. Vas, v kateri ni zastopnosti, je podobna gnjezdu kušarjev. Že neverni modrijan pravi: „V slogi majhne reči zrasede, v neslogi velike reči razpadejo.“ Zato opominja sveti Pavel: *Bodite ene misli med seboj, nikomur ne povračajte hudega s hudim. Prizadevajte si za dobro ne le pred Bogom, ampak pred vsemi ljudmi. Kar je mogoče, imejte, kar vas sadene, mir s vsemi ljudmi.*

Svoje dni se je imeniten gospod naveličal živeti med nepokojnimi meščani, ter se preselil v neko vas. Med kmeti — je dejal — bodem vsaj mirno živel. V kratkem pa čuje, da se tudi vaščani radi kregajo in živé v nepokoju. Nad tem milo zdihuje rekoč: „Hudobno seme pač povsodi raste, kjer ne požene kal svete čednosti.“ — Dasi so se pa sosedje med seboj prepirali, gospoda so le vsi radi imeli. Hlapcu se to čudno vidi, tedaj vpraša Gospoda: Kako je to, da vaščani med seboj živé v vednem boju, z vami se pa tako lepo zastopijo? — Prijatelj, reče mu Gospod, to je kaj lahko. Jaz gledam na svoje slabosti, in pometam najprej pred svojim pragom; zato ne utegnem drugih dražiti. Ako me sosed sili delati eno uro na cesti, raje dam delati po dve uri, samo da ni prepira. Ako se mejaš pritoži, da mu na poljih moje drevo dela senco, hitro ukažem posekati ga in sežgati. Ako me

bližnji ogovori z osorno besedo, dam mu prijazen odgovor, in tako z vsemi lahko izhajam. Ljubi moji! To je prava krščanska modrost. Ako hočemo tudi mi v lepi slogi živeti:

1. Moramo drug z drugim potrpeti. Vsaka hiša ima solnčno in senčno stran, vsak človek svoje slabe, pa tudi dobre lastnosti. Ni tako hudobnega, da bi v kaki reči ne bil dober; pa tudi nobeden ni tako dober, da bi se nič ne pregrešil. Potrpite tedaj, vi zakonski — hlapci in dekle, sosedje in sosede drug z drugim, in denite na tehtnico ne le slabosti svojega bližnjega, ampak tudi njegove dobre lastnosti. *Eden družega butaro nosite*, uči sv. Pavel, *in tako bote dopolnili postavo Kristusovo*. Gal. 6, 2.

2. Nikar ne žalimo, kedar ni potreba; razžaljenje duši seka rane, katere se težko celijo. (Nekateri v cerkvi vse svetnike oližejo, doma pa domače in sosede grizejo. To so hinavci, ki Boga huje žalijo, kakor neverniki.) Ako se pa primeri, da koga neprevidoma razžalimo, tedaj naj solnce nikar ne zaide, da se ne bi zopet z njimi spravili.

3. Ako imamo v hiši ali soseski hudobnega človeka, kateremu, kakor pravijo, kri ne dá mirovati, imejmo ga za pokoro mesto vic. Sv. Lidvina je bila 38 let bolna, da ni mogla iz postelje. Vrh bolezní je imela še silno hudobno svakinjo, ki je ubogo devico kregala, klela, celo v lice ji pljuvala. Svetnica je vse voljno pretrpela in sitnici celo besede ni odgovorila. Tedaj vprašajo bolnico, zakaj to trpi? Ona pa odgovori: Zato, ker me Jezus tako uči. Moja potrpežljivost naj njo poboljša. Taki ljudje nam dajo priložnost v dobrem se vtrditi, in pridobiti veliko zaslug za nebesa.

4. Ako se nam godi krivica, nikar se ne jezimo in ne podajmo se v pravde. Če se ne moremo z lepo sporazumeti z nasprotnikom, pa potrpiamo krivico v imenu božjem in Bog nam bo obilno povrnil. Lepo zastopnost med ljudmi nebeški Oče kaj lepo plačuje.

Lep zgled miroljubnosti med sorodniki in sosesko nam je zapustil bogaboječi očak Abraham. — Abraham in njegov stričnik Lot sta živela s svojo družino v enem kraju. Imela sta obilo goveje živine in drobnice, in kraj je jel postajati pretesen. Pastirji obeh so se prepirali, kadar so gonili na pašo ali napajat. Miro-ljubni Abraham reče tedaj Lotu: „Ljubi moj! Nikar naj ne bo prepira med nama in najinimi pastirji; saj sva brata. Vsa dežela

je pred teboj; loči se, kamor ti dopade. Greš ti na levo, grem jaz na desno; pojdeš ti na desno, grem jaz na levo.“ Lot ogleda deželo in si zbere kraj onstran Jordana, lep ko božji vrt, in se tje preseli, Abraham pa ostane v slabšem kraju. Bog se na to Abrahamu prikaže, in mu reče: „Povzdigni oči, in poglej iz tega kraja proti jutru in večeru, proti severu in jugu; vso deželo, ki jo vidiš, dal bom tebi in tvojemu zarodu; in tvoj zarod bom pomnožil, da ga bo, kakor prahu zemlje.“ Glejte, tako plačuje Bog miroljubnost ljudem. *Blagor krotkim, sakaj oni bodo zemljo posedli.*

Preljubi sosedje in sosede! Poglejte po noči na jasnem nebu mirno soseseko svetlih zvezd, ki jih je na milijone; vsaka hodi svojo pot in nikdar ne trči ob drugo. Tako lepo, mirno in ljubeznivo naj tekó tudi vaši dnevi na tem svetu, da se boste tudi vi enkrat svetili v dolgi večnosti kakor svetle zvezde. Če bi se pa kedaj začel mir kaliti v družini ali soseski, tedaj se spomnite svojega Odrešenika, ki je na križu viseč nas učil odpustiti svojim sovražnikom, in ki je na gori učeč rekel: *Blagor mirnim, ker bodo otroci božji imenovani.* Amen. P. H.

Osemnajsta nedelja po Binkoštih.

1. Homilija.

In ker je Jezus videl njih vero, je rekel mrtvoudnemu: Zaupaj sin, odpuščeni so ti tvoji grehi.

Mat. 9, 3.

Sv. evangelij nam priča, da je resnica, kar je sv. Peter rekel v hiši stotnika Kornelija, da je Gospod okrog hodil, dobrote deleč. Kamorkoli je prišel na svojih popotovanjih, povsod je učil zveličalne resnice, da bi ž njimi pripeljal k veri Izraelove otroke, povsod je delal čudeže, in s tem dokazoval, da je on obljubljeni Mesija. Mnogo jih je bilo, ki so se dali prepričati, mnogo jih je ostalo tudi nevernih, in ne samo to, ampak naravnost sovražili so ga, seveda v svojo lastno pogubo, vendar pa tudi nam v srečo. Zakaj Gospod ni prišel samo učiti, ampak tudi trpeti in umreti za nas, kar bi mu ne bilo mogoče, ko bi bil na svetu našel same prijatelje. Glavni Jezusovi nasprotniki so bili farizeji: ti niso zamudili nikjer prilike, hujskati zoper Gospoda in njegovemu ravnanju podtikati

slabih namenov. V današnjem evangeliju imamo dokaz za to. In vendar je Gospod Jezus Kristus z najboljšim namenom prišel iz okolice nazaj v Kafarnaum; prišel je, ker ga je gnala ljubezen in usmiljenje do mrtvoudnega, pa tudi ljubezen in usmiljenje do zbrane množice, posebej še nevernih farizejev: tako namreč razlagajo učniki sv. pisma besede sv. Lukeža o današnjem čudežu: *In moč Gospodova je bila, da jih je ozdravljala!* (Luk. 5, 17.) t. j. z novim čudežem je hotel Jezus premagati nevero farizejev, ozdraviti jih dušne slepote, pa zastoj: čudež jim je le v povod, da obdolže Jezusa bogokletstva. Poglejmo si danes na podlagi današnjega evangelija to nasprotje: od ene strani neutrudljivo ljubezen Gospoda, od druge strani ravno tako neutrudljivo sovraštvo farizejev.

I. Trije evangelisti nam poročajo današnji čudež z močno enakimi besedami: *Nekaj dni potem, (ko je Gospod prvič ozdravil gobovega človeka), je spet šel v Kafarnaum. In se je slišalo, da je v hiši in se jih je veliko sešlo, tako da niso prostora imeli tudi pred durmi ne, t. j. v veži. In sedé jih je učil. In so sedeli (ter poslušali) farizeji in učniki postave, ki so bili prišli iz vseh vasi galilejskih in judejskih in iz Jeruzalema; in moč Gospodova je bila, da jih je ozdravljala. In glej! možje so prinesli na postelji človeka, ki je bil mrtvouden in so iskali, kako bi ga noter nesli in predenj položili. In ker niso našli, kod bi ga noter prinesli zavoljo množice, so na streho šli in ga skozi skodle spustili s posteljo vred v sredo pred Jezusa.*

Kaj ne, to je bila čudna pot za bolnika, po strehi in potem skozi strop pred Jezusa? Za človeka, ki ne pozna orientalskih razmer in navad, je to celo nerazumljivo; in vendar ravnanje mož ni bilo čudno za tiste kraje. Jezus je učil v hiši Simona Petra, ki je bil ribič, tedaj ne bogat in tudi ne posestnik hiše z mnogimi nadstropji, ampak le z revnim pritličjem, po orientalski šegi z ravno streho, na katero je bilo mogoče priti od zunaj po lestvi, ali pa s sosedne strehe; pri taki revni hiši tedaj tudi ni da bi človek iskal zidanega oboka; tramovje so judje polagali gostejše, v presledke pa pritrdili ali deske, ali pa le preklje, ljuknje zamašili s slamo in čez vse to položili opeko in streha je bila gotova. Skozi tako streho pa ljuknjo napraviti ni bil nikak čudež. Ni mi treba še posebej opomniti, da so bile gotovo oči vseh na-

vzočih obrnjene proti stropu in osebam, ki si na ta nenavadni način delajo pot do čudodelnika. Da bi bolnika po vrveh skozi streho spustili v postelji pred Jezusa, to se dosedaj še ni zgodilo: seveda si ne smemo misliti postelje, nerodne, čveterovoglate, lesene ali celo železne priprave za počitek, kakor jo imamo po naših krajih. Po tistih krajih leže ljudje kar na tleh na preprogi; tako posteljo so štirje možje prijeli za vogale in jo prenesli z bolnikom vred pred hišo, kjer je Jezus učil. Tedaj celo ravnanje z bolnikom, njegovo prenašanje, potem razdiranje strehe in spuščanje pred Jezusa ni bilo toliko čudno, ampak le nenavadno, ker je bila tudi vera teh ljudi, bolnika in nosačev, n e n a v a d n a. Pravim bolnika in nosačev: zakaj ko bi nosači ne bili imeli enake vere in enakega zaupanja do Jezusa kakor bolnik, kdo ve, bi li bili hoteli iti razdirat tujo streho. Zato pa pravi tudi današnji evangelij: *Ker je Jezus videl njih vero, je rekel mrtvoudnemu: zaupaj . . .* Da, njihovo zaupanje je bilo res veliko: bolnika skozi streho molčé spusté pred Jezusa. Evangelij nam namreč nič ne poroča, da bi bili z besedami prosili bolnik ali pa njegovi nosači Jezusa pomoči. Upali so, da to zadostuje, kar so dosedaj storili, upali so, da bo njihova nenavadna silnost ganila Gospoda k usmiljenju, in niso se zmotili. „Nosači, pravi sv. Krizostom, (hom. 2. in Matth.) so prinesli bolnika Jezusu pred noge molčé, vse drugo Gospodu prepuščaje.“

Kristijani, učimo se od njih! Imejmo tudi mi v sili, v potrebi zaupanje v Boga! Pa, oh, koliko jih je, ki se v stiskah in nadlogah šele tedaj spomnijo vsegamogočnega pomočnika, ko so zastonj iskali pomoči pri ljudeh! Koliko jih je, o katerih veljajo besede preroka Jeremije: *Mene, studenec žive vode, so zapustili in si kapnice skopali, kapnice predrte, ki ne morejo držati vode!* (2, 13.) O neumneži! Kristijan, ne ravnaj po njihovem zgledu! Kadarkoli si, o človek, v potrebi, vselej kliči onega na najprvo pomoč, ki ti edini more in tudi hoče pomagati: verjemi mi, nikdar ga ne boš klical zastonj, ako ga boš klical s pravim zaupanjem. Poslušaj le, kako je Gospod poplašal zaupanje in vero teh ljudi, ki so mu mrtvoudnega prinesli.

Evangelij nam pravi: *In ker je Jezus videl njih vero, je rekel mrtvoudnemu: Zaupaj, sin, odpuščeni so ti tvoji grehi!* Pri teh besedah moramo si na dvojno vprašanje odgovoriti: Prvič: Zakaj pravi evangelist: „Ker je Jezus videl njih vero“, t. j. vero

bolnika in nosačev, in drugič: Zakaj je Gospod prej bolniku grehe odpustil, predno ga je ozdravil.

Vsi veste, da smo dolžni drug za drugega moliti in taka molitev je Bogu prav dopadljiva ter jo rad usliši. Ako pa Bog nam že samo na prošnjo našega bližnjega rad deli svoje dobrote, koliko rajši bo to storil, ako naš bližnji svoja dobra dela, svoje čednosti daruje Bogu z namenom, da bi bile nam v prid. Glejte, odgovor na prvo vprašanje najdemo v tej resnici. Ker so nosači v prid bolniku pokazali s svojim ravnanjem svojo vero in zaupanje v Gospoda, zato, pravi evangelij: *Ker je Jezus videl njih vero, je rekel: odpuščeni so ti grehi, in pozneje vstani in hodi.* Učimo se iz tega, predragi, svoje molitve, in dobra dela Bogu darovati tudi v ta namen, da bi bile našemu bližnjemu tukaj na zemlji ali dušam v vicah v dušni prid.

Na drugo vprašanje nam odgovarja sv. Jeronim: „Gospod je bolniku najprvo grehe odpustil v dokaz, da si je bil ta človek bolezen zaslužil z grehom.“ Tudi v teh besedah je za nas skrit lep nauk: učé nas, da so bolezní in nadloge dostikrat kazni za greh in da je potrebno poskrbeti, da se človek greha znebi v skesani spovedi: zakaj če je Gospod telesno pomoč v današnjem slučaju šele delil, ko je bil odpravljen vzrok bolezní, greh, kdo bi mogel tajiti, da ima Bog pravico tudi dandanes zahtevati, naj se človek najprvo dá ozdraviti dušne bolezní, potem sme upati tudi telesnega zdravja? Na podlagi današnjega evangelija torej lahko rečemo: v marsikateri bolezní dobro opravljena, skesana spoved prej prinese zboljšanje in zdravje, kaker katerokoli zdravilo. Vzemimo le bolnika, ki ni do cela neveren: ko je sam, ločen od sveta in njegove mikavnosti, privezan na posteljo od težke bolezní, mislite li, da mu ne pridejo pred oči njegovi grehi? In če si je ž njimi nakopal ali zaslužil bolezen, verjemite mi, ne redko kedaj napravlja strah pred pravičnim sodnikom v njegovi duši večjo vročino in mraz, kakor pa sta vročina in mraz, ki prehajata njegove ude v hudi bolezní. Kdo bo neverjetno odmajal z glavo, da se ni z našim mrtvoudnim godilo kaj enacega? Da mu ni zato Gospod najprvo rekel: *Zaupaj, sin, odpuščeni so ti tvoji grehi*, ker je videl v njegovo srce, kjer se je kesanje nad grehi družilo z zaupanjem v velikega čudodelnika?

Kako nespametno ravnajo tedaj tisti kristijani, ki se v hudi bolezní branijo spovednika, ali ki istemu zapirajo vrata do bol-

nika, boječi se, da se ne bi prestrašil, ko ga veliko bolj mori strah pred pravičnim sodnikom, kakor pa strah pred odkritosrčno spovedjo!

II. Dosedaj nam je evangelij opisal ljubezen Gospodovo do grešnika in bolnika, sedaj nam kaže sovraštvo farizejev do Jezusa.

Kar je bilo bolniku v tolažbo, to je bilo okolu sedečim pismarjem in farizejem v spodtiko. Gospodove besede: *Zaupaj, sin, tvoji grehi so ti odpuščeni*, imajo za bogokletje.

Grehe odpuščati, je božje delo; ker je Bog tisti, ki je žaljen po grehu, more tedaj edino tudi le Bog greh, krivico, sebi storjeno, odpustiti, in ker je greh neskončno zlo, more zopet le edini Bog, ki je neskončen, odpustiti to zlo. Ko bi bil Gospod Jezus Kristus le človek, bi ga bili farizeji po pravici obdolžili bogokletja, ko je rekel: *Odpuščeni so ti grehi*; saj je res bogokletje, privajati si kaj, kar je le božje. So pa li farizeji imeli količkaj vzroka, o Jezusu slabo soditi in mu bogokletje očitati? Gotovo ne. Njegovo življenje je bilo sveto, njegovo govorjenje o Bogu spoštljivo, njegovi čudeži pa dokaz, da je on Bog, in da ima po tem takem tudi oblast, grehe odpuščati. Toda nevoščljivost in sovraštvo sta jih tako oslepila, da so trdili kar sami niso verjeli. — *In ko je Jezus videl njih misli, je rekel: Zakaj mislite hudo v srcih?*

Kaj menite, kaj so pač farizeji čutili v srcu pri teh Jezusovih besedah? Niso se li sramovali in ustrašili, ko so si morali reči: Jezus vidi v srce, On pozna naše najskrivnejše misli? In kaj bi bili morali sklepati iz tega? Priti bi bili morali do zaključka: Ker Jezus vé naše misli, tedaj mora biti vsegaveden, mora Bog biti, ako pa je Bog, more tudi grehe odpuščati: torej smo se zelo zmotili, ko smo ga imeli za bogokletneža. Ali pa so prišli do tega zaključka? Gotovo ne, sicer bi se bili zanaprej drugače proti Jezusu obnašali: nevoščljivost in sovraštvo sta jim otemnila razum in zakrknila voljo.

Glejte, to dvoje, sovraštvo in pa nevoščljivost zapeljeta človeka tudi dandanes k hudobnemu, slabemu mišljenju o bližnjiku, nevoščljivost in sovraštvo sta kriva krivih sodbâ. Kogar človek ne vidi rad, o tem tudi ne misli rad kaj dobrega, pač pa porabi vsako priliko, da ga saj v srcu, če ne tudi v besedah obsodi kot malovredneža. Zato je Gospod v pridigi na gori sovraštvo, nevoščljivost naravnost prepovedal, ker je vedel, da je to dvoje krivo vseh grehov zoper ljubezen do bližnjega.

Da bi farizeje še bolj osramotil, jih Gospod vpraša: *Kaj je loše reči: Odpuščeni so ti tvoji grehi; ali reči: vstani in hodi?* Zdrava pamet je morala učiti farizeje, da je Bogu enako lahko, greh odpustiti ali pa mrtvoudnemu dati gibčnost udov: ako pa Jezus s samo besedo reši mrtvoudnega boleznika, je to dokaz, da je Bog, in ima oblast na zemlji odpuščati grehe.

Z lahkoto je Jezus ozdravil mrtvoudnega; z isto lahkoto, s preprosto besedo mu je odpustil tudi grehe; vendar to naj nas ne zapelje k lahkomišljenosti; češ: le grešimo, saj Bogu ni težko greh odpustiti. Čudež Jezusove vsegamogočnosti je bilo ozdravljenje bolnika, čudež Jezusove ljubezni in njegovega usmiljenja je bilo odpuščanje bolnikovih grehov. Oboje tedaj je bilo čudež. Kaj pravite, bi ne bila pač velika predrznost, ko bi se kdo iz lahkomišljenosti nalašč poškodoval na zdravju ali zapravil celo življenje, češ, saj je Bogu lahko s čudežem me zopet ozdraviti, oživiti? Povej mi, kristjan, je li nisi ti tak nespameten predrznež, ko greh storiš, pa si pri tem misliš: o kaj zato, saj Bogu ni težko odpustiti mi ga? Smejo li ljudje, ki so si lahkomišljeno nakopali bolezen, pričakovati, da bo Bog zavoljo njih čudež storil in jih ozdravil? In smeš li ti, o kristijan, ki iz lahkomišljenosti vedno zopet padaš v stare grehe nazaj, upati, da bo Bog vedno delal čudeže svoje ljubezni in ti grehe vselej odpustil, ali boljše rečeno, priliko in milost ti dal, skesati se jih in spovedati? Ne greši tedaj predrzno v božjo milost, ker to je greh zoper sv. Duha!

Jezus reče mrtvoudnemu: *Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom! In je vstal in je šel na svoj dom.* Čudež se je zgodil, Jezus je v djanju dokazal, da je Bog, da ima tedaj oblast grehe odpuščati, da ni bogokletno prej govoril, da so ga krivo sodili. — To pa, da je Gospod s čudežem dokazal svojo božjo moč, ki bolnike ozdravlja, pa tudi grehe odpušča, ni storil samo zavoljo farizejev in za tisti čas, ampak tudi za nas in za vse čase sv. cerkve. Zakaj, ako bi Jezus ne imel oblasti grehe odpuščati, bi bilo vse drugo, kar je storil, za nas brez koristi: grehov bi nas ne bil mogel rešiti, s svojo smrtjo nas ne bi bil mogel spraviti z Bogom, in nam ne odpreti nebes. Ako Gospod ne bi bil imel oblasti, grehov odpuščati, bi bile njegove besede, ki jih je govoril apostolom, neresnične: *Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni, in katerim jih bote sadržali, so jim sadržani.* (Jan. 20, 23.) Zakaj, kar človek sam nima, tega ne more izročiti drugemu; potem bi apostoli in njih nasledniki ne imeli

oblasti, grehe odpuščati; potem bi ne bilo zakramenta sv. pokore, sploh nobenega zakramenta, in ljudje bi morali v grehah živeti, v grehah umreti. Dokaz, da je imel Jezus to oblast, je bil tedaj potreben ne samo za farizeje, ampak tudi za katoliško cerkev.

Množicé pa, to videti, so strmele in častile Boga, kateri je dal tako oblast ljudem. Svet strah je obšel navzoče, ko so videli mrtvoudnega odhajati zdravega; strmé gledajo čudodelnika in dasiravno še vedno ne morejo verjeti, da je Jezus Bog, kar nam pričajo zadnje besede evangelija, vendar imajo sedaj o njem drugačne pojme: imajo ga za preroka, ki ga je Bog poslal svojemu ljudstvu.

Mi pa, predragi, vemo in verujemo, da je Jezus ne samo prerok, ampak pravi Bog. Skazujmo mu tedaj tudi čast, ki se Bogu spodobi: molimo ga goreče v presv. Rešnjem Telesu, služimo mu zvesto in poslužujmo se zveličalnih pripomočkov, ki nam jih je naložil v zakladnico svoje sv. cerkve. Njegove milosti naj ne bodo za nas skrit zaklad, ampak javna glavница, od katere pridno vživajmo obresti v svoje zveličanje. Amen. *P. J.*

2. Neprecenljiva vrednost naše duše.

Zaupaj sin, tvoji grehi so ti odpuščeni.
Mat. 9, 2.

Jezus Kristus je prišel iz nebes na svet, da bi ubogi človeški rod odrešil in zveličal; grešnikov je prišel iskat, da bi jih oprostil težkega jarma, pod katerim so zdihovali, in jih zopet pripeljal k svojemu Očetu. Rešenje in zveličanje duš, to je bil edini namen vsega Jezusovega truda, vseh njegovih težavnih potov, vseh njegovih nebeških nauk in čudežev. To nam tudi današnji sv. evangelij prav lepo kaže. Ko so namreč prinesli na postelji k Jezusu mrtvoudnega, ga Jezus ni precej ozdravil na telesu, kakor so mislili in pričakovali, temveč on je preje ozdravil njegovo dušno bolezen, ki je bila bržkone vzrok tudi njegove telesne bolezni. Odpustil mu je najprej njegove grehe, rekoč: *Zaupaj* . . In šele potem ga je ozdravil tudi na telesu in dejal: *Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom.* O, kako lep nauk nam je Jezus dal s tem svojim ravnanjem, nauk namreč, da moramo prej zato skrbeti, da je duša zdrava, kakor pa telo; svojo dušo rešiti, to mora biti naše prvo opravilo, naša največja skrb; za

svoje telo pa imamo le toliko skrbeti, kolikor je naši duši v zveličanje. O, da bi si ta nauk vsi tako globoko v srce vtisnili, da bi že enkrat resno začeli misliti na svojo dušo, da bi se spame-tovali in spregledali, da le eno je potrebno, svojo dušo izveličati, da bi spoznali, kolike neizmerne cene je naša neumrjoča duša, spoznali, da, če svojo dušo zgubijo, je vse zgubljeno; če pa svojo dušo rešijo, je vse dobljeno. Zakaj naš božji Zveličar ni zastonj rekel: *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?* Da bi po Jezusovem nauku v današnjem sv. evangeliju tudi vi vsi najprej mislili na svojo dušo, vsi rešili svoje duše, k temu vas hočem danes opominjati in vsakemu posebej resno kličem s svetim pismom: *Mo j sin, moja hči, reši svojo dušo; zakaj eno samo imaš, ki je neprecenljive vrednosti, ki se z nobeno drugo rečjo ne dá nadomestiti.*

Če človek pri zdravi pameti sam pri sebi pomisli, koliko je Sin božji skozi 33 let pretrpel na zemlji in kakšno smrt je zgolj zavoljo nas storil, mu mora gotovo na misel priti: človeška duša je vendarle veliko vredna, da si je sam božji Sin toliko prizadejal, toliko trpljenje prestal. Če človek začne dalje misliti, koliko je po vesoljnem svetu cerkvâ, kapel, znamenj, križev, samostanov, koliko družih svetih družb, koliko duhovnikov, koliko se vsak dan bere svetih maš, koliko se stori molitve, in vse to za nič drugega, kakor zgolj samo za človeško dušo — če vse to pomisli, si mora reči, saj mora vendar človeška duša silno imenitno bitje biti, da se toliko zanjo dela. Če človek še bolj preudari, kako prečudne muke so prestali neštevilni spričevalci svete vere, kako so se čiste device in nedolžni mladeniči vojskovali za svojo nedolžnost; kako veliko oznanovalcev svete vere zapusti očeta in mater, brate, sestre, sorodnike in premoženje in vse, kar bi jim moglo še kako prijetno uro pripraviti, in gredó daleč v tuje kraje med divjake, kjer si niso skoraj nobeno uro svojega življenja svesti; — če človek dobro preudari, da vse to se za nič drugega ne godi, kakor edino in samo za človeško dušo, da bi se ne zgubila, si mora vendar misliti: o kolika škoda mora vendar biti, če se človeška duša pogubi, ker se toliko in tolikanj dela, da bi se ne pogubila.

In vendar, preljubi, pri vsem tem — kdo bi si mislil — je obilno število takih, pri katerih je ves trud zastonj, vse prizade-

vanje zastonj, je veliko takih, za katere je zastonj tekla Jezusova rešnja kri, za katere so zastonj vse pridige, vse opominovanje, zastonj vse mile prošnje duhovnih pastirjev; z žalostnim srcem moram reči, da veliko veliko jih je, katerim je vse drugo mar, le za svojo dušo nočejo kar nič skrbeti. V najsilnejši nevarnosti svojo dušo pogubiti brez strahu živé tje v en dan; in če jih kdo opomni na nevarni stan, v katerem so, se morda še celó nad njim jezé in grozé, kakor da bi jim kaj hudega hotel. Grški cesar Mihael se je nekđaj ravno v veseli tovaršiji kratkočasil, ko nekdo pride in mu naznani, da je v deželi vstal punt. Cesar, ne da bi mu bil hvaležen, se šele prav razsrđi nad njim, češ, da ga je s tem motil v njegovem razveseljevanju in kratkočasenju, kakor da bi bilo tisto kratko veselje več vredno, kakor cesarstvo in cesarska krona, ki je bila v nevarnosti. Ta cesar, menim, da se vsacemu izmed vas nespameten zdi; — oh, pa koliko jih je, ki so še vse drugače nespametni, kakor ta cesar, ki s kratkim, pregrešnim veseljem zapravijo večno cesarstvo, ki jim ga je Oče v nebesih pripravil, ter svojo neumrjočo dušo pogubé. O, v drugih rečeh se štejejo za grozno modre, tako da bi hitro vse druge imeli za neumne, ali te edino potrebne modrosti pa nimajo, da bi si za večnost kaj poskrbeli, da bi rešili svojo neumrjočo dušo; toliko modri niso, da bi spoznali, da bodo vekomaj nesrečni, če pogubijo svojo edino dušo. Tega pri vsi svoji modrosti ne morejo preračuniti, da je vse življenje le za to odločeno, da bi zveličali neumrjočo dušo. In če v smrtnem grehu, morda celó brez svetih zakramentov brez skrbi dalje živé, jim ne pride na misel, da gredó naravnost proti peklu in da so vsak trenutek v nevarnosti, pogrezniti se vanj. Če se obraz umaže, se hitro človek umije; če ga prime bolezen, hitro išče zdravila; če se ga morda rak loti, si človek dá celó meso večkrat do kosti s sebe izrezati, da bi se le še ozdravel in ostal pri življenju; duša — ta uboga duša pa se morda več tednov ali mesecev ali celó dolga leta vsa bolna in revna valja v nesnagi in blatu smrtnega greha, in ne da bi jo človek s sveto pokoro čisto umil in nadalje čisto ohranil, hudi rak greha jo reže in ujeda — vse je že nagnito, pa ne, da bi se rak iz nje izrezal, dokler se še dá ozdraviti, temveč človek pusti, da mu rak greha in hude navade prejé in zgrize vse žile dušnega življenja, potem pa pravi svojemu dušnemu zdravniku, ki mu hoče pomagati in mu svetuje, da naj priložnost zapusti, naj odpravi staro grešno navado, drugače je dušno ozdravljenje nemogoče, —

potem pa pravi, da mu ni mogoče drugače živeti. Seveda mu je težko se vrniti zopet na pravo pot, ako je revež že tako daleč po napačni zašel; toda kdo pa je kriv, kakor grešnik sam, ki se za vse drugo zmeni, za dušo pa mu ni mar.

Mi pa, preljubi moji, nikar tako ne ravnajmo! Naj po svetu delajo, kar hočejo; naj tekajo za posvetnim blagom, kakor jim drago; mi, kaj ne, bomo sicer tudi za telo skrbeli — ali pri tem pa ne bomo pozabili na svojo dušo, temveč ravno za dušo bomo najbolj in najpreje skrbeli, dobro vedé, da če svojo dušo rešimo, je vse rešeno; če pa svojo dušo zgubimo, je za zmiraj vse zgubljeno.

Sv. Krizostom nam pripoveduje to-le prigodbo: Neki modrijan je prišel svoje dni obiskat bogatina. Ko stopi v hišo, vidi, da so bila po vseh stenah draga ogrinjala, in še tla so bila pregrnjena z umetno tkanimi in pletenimi prti. Kmalu, ko je v hišo stopil, mu je bilo treba pljuniti, in je pljunil gospodarju na obleko, zato, ker je bil gospodar silno umazano oblečen. Rekel mu je obenem: „Priatelj, pljuniti sem moral, pa nisem nobenega slabšega mesta zato našel, kakor tvoje oblačilo, zatorej sem moral na-te pljuniti.“ Ravno tako, kakor oni skopuh, delajo kristijani, pristavi sveti Krizostom; na svojo hišo obračajo vso mogočo skrb, gospodarja v hiši pa pozabijo; to se pravi: telesu oni kakor neverniki svojim malikom strežejo, duše pa pozabijo, ki v telesu, kakor v svoji hiši, stanuje.

In kaj pa je pravzaprav naše telo, ki ga tolikanj ljubimo, mu tolikanj strežemo? Saj ni družega nič, kakor slaba, razdrobljiva posoda, ki je le nekoliko časa lepa in kmalu postane grda ter razpade v prah in pepel; saj ni družega, kakor nekoliko kosti in mesa, ki ga bodo morda kmalu objedali črvi; saj ni družega, kakor pest prahu, ki ga bo veter razpihal na vse strani. Ako hočeš vedeti, kaj je pravzaprav tvoje telo, le poglej enkrat v grob, v katerem je mrlič kakih par tednov ležal — in gnjiloba, smrad in mrgoleči črvi ti bodo dovolj glasno in razumno povedali, kaj je tvoje telo, za katero tolikanj skrbiš. Nasproti pa je duša več vredna, kakor vse zlato in srebro, kakor vsi biseri in zakladi zemlje, več kakor ves svet. Ko je bil satan Jezusa pripeljal na visoko goro in mu razkazal vsa kraljestva sveta in vso posvetno čast, mu je rekel: *Vse to bom tebi dal, ako pred me padeš in me moliš.* (Mat. 4, 8. 9.) Ti, kristijan, ki dušo malo ceniš, glej, kako jo pa satan visoko ceni, da bi rad ves svet in vso njegovo lepoto za-njo dal. Jezus naš Zveličar za vse to svoje duše ni imel na prodaj. O, Jezus je človeško dušo tako ljubil, da je zavoljo nje zapustil vse veselje

nebeškega veličastva in je hotel biti v revnih jaslicah od revne Device rojen; zavoljo nje je bil žalosten do smrti, je krvavi pot potil, se dal tako grozovito bičati, da je s celega života kri na tla kapala; za dušo je nesel težki križ, se dal nanj kakor jagnje pribiti; za kaj družega, kakor zavoljo človeške duše še on zdaj noč in dan v tabernaklju prebiva, vsak dan na mašnikove besede na altar pride in po sedmerih studencih sv. zakramentov izliva svoje milosti? O kristijan, ako hočeš vedeti, kaj je vredna tvoja duša, preseli se v duhu v Betlehem, v Nazaret, pojdi na vrt Gezemani, na goro Golgoto, ozri se na podobe sv. križevega pota, poglej gori na veliki altar, poglej v tabernakelj in prepričaj se boš, če imaš le še količkaj srca!

Če je tedaj naše telo tako slabo, naša duša pa tolike nezimerne cene, sodite sami, ali ni to največja nespamet, da svojemu telesu tako strežemo in mu vse privolimo, karkoli želi, dušo pa, neumrjočo dušo, zanemarjamo. Za telo iščemo z največjim trudom vsak dan živeža: po zraku, po vodi, po zemlji in pod zemljo; in še iz tujih krajev si pustimo kaj boljšega pripeljati, da bi le prav ustregli svojemu telesu. In če zboli, brž se vse poskuša, da bi ozdravelo. — Oh, kako pa pri vsem tem svojo dušo zanemarjamo, kako slabo in lenobno skrbimo njej za hrano. Dobra in potrebna hrana za dušo so razne molitve in čednosti, brez katerih bi ona opešala in medlela. Beseda božja, ki se ob nedeljah oznanja, je ravno tako dušna hrana, brez katere ne more v sebi ohraniti pravega življenja. Najboljša pa izmed vseh jedi je za dušo, kadar je zdrava, presv. Rešnje Telo, večerja pri mizi Gospodovi, in kadar je bolna, zakrament sv. pokore, v katerem zopet lahko ozdravi. Vse te drage jedi pa se večkrat in le predolgo kratijo ubogi duši. Telesu se vsak dan o gotovih urah dá hrana; ali sv. maša, molitev, dobra dela, čistost, zmernost, ponižnost, potrpežljivost in druge čednosti se pa zanemarjajo in uboga duša mora stradati in večkrat lakote hira do smrti. Koliko jih ob nedeljah ni pri službi božji, ali če so, kako malo si prizadevajo za pravo pobožnost, da bi Jezusa na altarcu pričujočega prav goreče molili, pridigo in krščanski nauk zvesto poslušali in — kar je še največ — tudi v dejanju potem vse nauke izpolnjevali. Koliko jih je, ki jih po cele mesece — oh več, še celo leto ni k mizi Gospodovi! Koliko jih je, ki se za dušno bolezen nič ne zmenijo. Ako danes svojo dušo raniš, znabiti smrtno raniš, z grdim nečistim grehom, z jezo, sovraštvom, nevoščljivostjo, s

kletvijo, goljufijo, krivico, z lažjo in opravljanjem — ti ni mar, da bi brž vstal in šel v cerkev k dušnemu zdravniku, da bi ozdravel in slišal besede: *Zaupaj sin . . .* O tako skrben pač nisi, temveč čeravno si vsak trenutek v smrti nevarnosti večno pogubljen biti, vendar čakaš tedne, mesece in leto in dan, predno jameš misliti na zdravilo sv. pokore. Brez dvombe so gotovo tudi tukaj med nami nekateri, katerih duša že dolgo časa leži v grobu grehov in daje ostudnejši smrad, kakor nekdanj Lazarjevo truplo, ko je že štiri dni ležalo v grobu, in vendar še niso začeli misliti, kdaj si bodo pustili to svojo ubogo dušo zopet obuditi k življenju. Če bi jih to uro prijela nevarna bolezen, pri tej priči bi poslali po zdravnika. Oh, zakaj pa ne poskrbé za svojo dušo, ki je vendar toliko imenitnejša od telesa! Oh, preljubi moj, kje je tukaj tvoja pamet? Kje modrost? Kje je tvoja vera? „Kakšna čudna ljubezen je to“, pravi sv. Bernard, „ki ljubi meso, duha pa zanemarja? Kakšna pravica je to, ki telesu vse dá, duši pa nič?“ Saj bi vendar moral nekoliko naprej pomisliti, kaj bo enkrat pri s o d b i s teboj.

Bil je neki bogat mož; živel je pa tako, kakor zdaj živi veliko ljudi; ni poznal družega, kakor svet in razuzdano veselje po gostijah, med godci in hrupom. Temu posvetnemu možu se je primerilo, da neko poletno noč ni mogel spati, zato ker je bilo prevroče. Tu je sam pri sebi začel premišljati in je dejal: Glejte, na tej mehki postelji samo zavoljo vročine ne morem spati, dasi-ravno ne občutim nobene najmanjše bolečine, kako bi se mi šele godilo, ko bi moral v vročini peklenškega plamena na vekomaj pokopan biti, kakor je Jezus pravil o onem bogatem možu, ki ni skrbel za nebesa? Ta misel ga je tako grela in mu tako v živo srce presunila, da je svet zapustil, šel v puščavo in je vse svoje žive dni delal pokoro.

Krščanski človek, ki samega sebe ljubiš in sam sebi dobro želiš, poglej tudi ti nekoliko naprej pred seboj, kaj bo s teboj po smrti. Delaj, karkoli hočeš, izgovarjaj se, kakor ti je ljubo, poslušaj lažnjivce in slepilce tega sveta, kakor hočeš, in tolaži svojo vest, kakor veš in znaš z lažnjivimi izgovori: vse to tebe ne more oteti nesrečne večnosti, ako pregrešno živiš. Če tebi tudi vsi slaboverci in vsi nečistniki in posvetnjaki in pijanci rečejo: Nič se nikar ne boj! — ti ta tolažba tvoje sodbe ne more le za en sam las polajšati, ker pri vsem tem, kar tudi svet govori in laže, se bodo vendarle na zadnje izpolnile Jezusove besede: *Kar bo kdo sejal, to bo žel!* — *Kaj pomaga človeku, ko bi tudi ves svet pridobil, na svoji duši pa škodo trpel!*

In kakor mora biti vsak človek v strahu za lastno dušo, da se ne pogubi, tako se mora bati tudi za dušo slehernega človeka, da ne bo kriv njenega pogubljenja. Ker je pa videti veliko nesramnih tovaršij in potepanja, je soditi, da nekateri gospodarji za duše tistih, ki so pod njih streho, manj skrbé, kakor za svojo živino. V sv. pismu Bog žuga, da bo duše taciš nesrečnih terjál iz rok njih, ki bi jih bili morali od greha zadržati, pa jih niso hoteli. Oh, kaj se bo pa šele s pohujšljivci in zapeljivci zgodilo, ki nalašč zapeljujejo in moré nedolžne duše! Čudno res, kadar umrje kak sorodnik ali prijatelj, o kako se prelivajo večkrat grenke solze; če je pa sorodnik ali prijatelj grešil in izgubil svoje dušno življenje, o takrat ga pa ni, da bi jokál. O slepota, zakliče sv. Avguštin, ti objokuješ smrt telesa, katero je pač kmalu moralo umreti; smrti duše pa ne objokuješ, ki bi bila imela živeti skozi celo večnost.

Povedal sem vam, koliko je vredna vaša duša. Ako je duša rešena, je vse rešeno — ako je duša izgubljena, je vse izgubljeno. Glejte, zdaj je še čas pokore. Na voljo ti je dano življenje in smrt. Kar boš izvolil, to boš imel na vse večne čase. Amen.

A Kržič.

Devetnajsta nedelja po Binkoštih.

Kazni v peklu.

Zvežite mu roke in noge in vrzite ga v vnanjo temo, kjer bo jok in škripanje z zobmi! Mat. 22, 14.

Ljubezen do predobrotljivega Stvarnika in Odréšenika bi nas morala vedno nagibati, da se varujemo hudega in delamo dobro. Ker je pa Zveličar poznal slabosti človeške narave, zato je v svojih lepih prilikah večkrat govoril o plačilu, ki ga bodo prejeli oni, ki izpolnjujejo njegove zapovedi, in o kaznih, ki čakajo tiste, ki prelamljajo božje zapovedi. Zveličar nam je te prilike govoril, da bi jih mi v svojo korist večkrat premišljevali. Strašne so besede: *Zvežite mu . . .*, s katerimi je naznanjena kazen nesrečnega človeka, ki je prišel na ženitnino, a ni imel svatovskega oblačila. Te besede nam naznanjajo samo nekatere kazni v peklu.

Govoriti hočem danes obširneje o raznih kaznih v peklu, da bi nas vsaj strah pred peklom varoval greha, če bi nas kedaj ljubezen do Boga ne varovala hudega.

I. Katero kazen moremo imenovati kot prvo, ki jo trpé pogubljeni v peklu? To je kazen zgube Boga — neskončnega bogastva. Misli si, kristjan, da si v loteriji zadel bogato srečko; od samega veselja si z denarjem šel privoščit si kozarec vina, skušnjava te premaga, češ saj imam s čim plačati, izpiješ ga nekaj meric čez žejo. Domu gredé, pa ti denar zleze iz žepa, kakor ti je prej vino zlezlo v glavo, kaj misliš, jeli bi te ta zguba tolikanj ti potrebnega denarja ne spravila v obupnost, ali v veliko žalost? Pa kaj je posvetno premoženje proti temu, kar je pogubljeni zgubil, zgubil prav po lastni krivdi! Zgubil je pravico gledati Boga, gledati luč večne slave, strmeti nad veličastnim spremenjenjem duše in telesa, veseliti se z angeli in svetniki, uživati v nebeški domovini večno srečo, večno radost, večno življenje. Ko je zgubil pravico gledati Boga, je zgubil vse: zakaj kdor ima Boga, ima vse, kdor gleda Boga, gleda vse. — Z g u b a B o g a, zguba neskončnega bogastva je prva kazen v peklu, kakor pravi Jezus sam: *Poberite se spred mene* (svojega Boga), *prokleti!* (Mat. 25.) O strašna kazen, za večno prisiljen biti v kraj, kjer ni več upanja, še kedaj videti Boga! Strašna kazen za dušo, ki je tako rekoč podoba Boga, ker po njegovi podobi ustvarjena! Zakaj pa Bog kaznuje pogubljenega v prvi vrsti s tem, da mu odtegne gledanje božjega obličja? Zato, ker se je grešnik sam najprvo obrnil od Boga in ga ni hotel več gledati t. j. vbogati. Saj pravi prerok Jeremija (2): *Strmite nebesa nad tem in njih vrata močno žalujte, pravi Gospod: Dvojno hudobijo namreč je moje ljudstvo storilo. Mene, studenec žive vode, so zapustili in si kapnice kopali, kapnice predrte, ki ne morejo držati vode!* T. j. mene svojega Boga so zapustili in živeli le za greh, ki jih ne more storiti srečnih. Kakor pa grešnik obrne hrbet Bogu v tem življenju, ravno to stori njemu Bog v večnosti. *Hrbet jim bom kasal, ne pa obraza ob dnevu pogina!* pravi on sam po preroku Jeremiji (18, 17). Isto velja o vsakem pogubljenem, kar je Samuel rekel zavrženemu Savlu, ki ga je prosil, naj gre ž njim nazaj prosit Boga odpuščenja: *Ne bom se vračal s teboj! Ker si zavrgel govor Gospodov, je tudi Gospod tebe zavrgel!* (I. Reg. 15, 26.) Da, tukaj na zemlji v življenju doni govor Go-

spodov, ko kliče ljudi k pokori, kakor berem v bukvah pregovorov (1, 21.): *Pred množicami vpije, pri mestnih vratih govori svoje besede, rekoč: Otročaji! doklej bote ljubili otročarijo, doklej bodo neumneži želeli, kar jim je škodljivo, in nespa-metniki vednost sovražili? Spreobrnite se na moje svarjenje! Glejte, svojega duha vam bom razodel in svoje besede vam bom oznanil.* Ker se pa toliko ljudi ne zmeni za te besede, ker zanemarja svarjenje božje, zato jim sodnik kliče: *Ker sem vas klical, pa ste se branili, sem stegoval svojo roko, pa ga ni bilo, da bi se bil osrl; ker ste ves moj svet zaničevali in moje svarjenje zanemarjali, se bom tudi jas k vaši pogubi smejal in posmehoval, katera vas sadene, česar se bojite. Kadar nadloga nanagloma pridere in poguba kakor vihar prvrši, kadar stiska in težava nad vas pride, tedaj me bodo klicali, pa jih ne bom uslišal . . . Otročaje bo njih od-vernitev (od Boga) pokončala in nespa-metne bo njih sreča (njih goljufni mir) pogubila.*

V kazen tedaj, ker se človek z grehom obrne od Boga, ga Bog v peklju kaznuje pred vsem drugim s tem, da mu odtegne gledanje svojega obličja.

II. Ko pa odtegne Bog zavrženemu samega sebe, odtegne mu s tem tudi luč in ga pahne v t e m o , o kateri govori današnji evangelij. Precej v začetku evangelija sv. Janeza beremo besede: *Bila je prava luč* (namreč Bog Jezus Kristus), *katera razsvetli vsakega človeka, ki pride na ta svet* (1, 9.), in drugje se Jezus samega sebe imenuje *luč, ki je na svet prišla. Kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja.* (8, 12.) Luč življenja bo imel, ali z drugimi besedami: svetila mu bo luč božje milosti, svetila kakor svetilnik mornarju, da more najti luko.

Ko pa človek z grehom zgubi posvečujočo milost božjo, mu ugasne luč, svetilka, in on zabrede ter pade v brezno večne teme, pogubljenja. Pa saj je ogenj v peklju, tedaj je gotovo svetlo! O, predragi, ta ogenj nima svetlobe, je ogenj, ki nasprotno dela temo, dušno temo, namreč temo obupnosti v strašni zapuščenosti. Pogubljeni je zapuščen od Boga, zapuščen pa tudi od vseh stvari. Tudi na najbolj zanemarjenega človeka na zemlji se vendar včasih ozre kako oko s pomilovanjem, vsak pošten človek ima sočutje z nesrečnežem. V peklju pa ni sočutja, ni pomilovanja, tam je le sovraštvo, le jeza, le zaničevanje. Človeku v nesreči se prijazna, tolaživna beseda iz ust poštenjaka prijatelja zdi kakor svitli žarek,

ki je za trenutek razsvetlil temo njegove nesreče. V peklu ni prijaznosti, ni tolaživne besede, ni svetlih žarkov sočutja. On, ki se je imenoval dobrega pastirja, on, ki je obtežene vabil, naj pridejo k njemu, da jih poživi, ni dobri pastir zavrženim, njim ne velja vabilo v neskončni nesreči. — Marija, ki je pribežališče grešnikov na zemlji, ni več pribežališče pogubljenim. Svetniki, ki so z nami vred ena cerkev, eno telo, čegar glava je Kristus, nočejo poznati več gnilih udov, ki so na veke pokopani v peklu. *Mej nami in vami, kličejo pogubljenim, je velik prepad postavljen, da, kateri hočejo odtod k vam iti, ne morejo, in tudi ne od ondot sem priti.* (Luk. 16, 26.)

O, grozna zapuščenost, o, grozna dušna tema, o, grozna žalost! Spomin na srečo, ki jo je zavrženi lahkomišljeno zapravil, spomin na nesrečo, v katero je zabredel, ga tira v obup. — O, kako lahko bi se bil zveličal, ko bi bil le hotel! „O, kako nespameten sem bil, ko sem zaničeval nje, ki so si prizadevali Bogu dopasti s pobožnim življenjem. Videl sem njihove lepe zglede, slišal njihova opominjevanja, pa norčeval sem se iz njih! *Jaz neumneš sem imel njih življenje za nespamet in njih konec za nečast! Glej, kako so sedaj šteti mej otroke božje, in njih delež je mej svetniki!* Jaz sem zgrešil pot resnice in luč pravice mi ni svetila in solnce spoznanja mi ni vzhajalo. Utrudil sem se na potu hudobije in pogubljenja in hodil sem po težavnih potih, za pot Gospodovo pa nisem vedel. Kaj mi je prevzetnost pomagala in bahanje z blagom, kaj mi je prineslo? Vse je prešlo, kakor senca.“ (Modr. 5, 4.)

III. V današnjem evangelijski beremo, da je rekel kralj služabnikom: *Zvežite mu roke in noge in vrsite ga v vnanjo temo!* Tedaj v e z i, večne vezi uklepajo pogubljenega. Zakaj pa? Zato, ker se je nesrečnež v življenju branil mehkih, sladkih vezi Kristusovih. Dokler je še živel, mu je govoril Bog: *Vlekel sem te s vesmi sveličanja.* Pa ni se dal Bogu vleči, zato mu Bog po preroku Jeremiju (2, 20.) očita: *Od nekdaj si moj jarem strl, moje svese si rastrgal in rekel: Ne bom slušil!* — Malega dojenčka, otroka je treba privezati, da ne pade iz zibeli; ko pa odraste, ne potrebuje vezi, je prost. Pri živalih pa je drugače; v mladosti jih pustimo proste tekati; ko pa odrastejo, jih uklepajo v jarem in rabijo za delo. Kaj hočem s tem reči? Človek naj se že od mladosti dá ukleniti v jarem Gospodovih zapovedi, naj s tem, da zatira v sebi slaba nagnjenja, hodi, kamor in kakor ga vlečejo

božje vezi; ko odraste, to se pravi, ko mu je treba zapustiti svet, tedaj bo prost tudi vezi, tudi jarma, ker bo užival v nebesih prostost božjih prebivalcev. Ako pa v mladosti ne krotí hudih nagnjenj, ako hoče kakor živina v mladosti prosto živeti in služiti le svojemu slabemu nagnjenju, bo kedaj v peklu v verigah.

IV. a) *Ondi bo jok in škripanje s zobmi!* Zakaj? Zato, ker pogubljeni ni hotel tukaj na zemlji poznati solzâ prave pokore. Tukaj na zemlji ga morebiti niso ganile solze njegove dobre matere, ko ga je prosila in rotila, naj se varuje slabe tovarišije. Pa vse ni nič pomagalo.

b) *Ondi bo jok in škripanje s zobmi!* Pogubljeni v življenju niso družega delali, kakor smejali se, to je dirjali za posvetnim veseljem, posvetnim uživanjem. Njim so veljale Gospodove besede: *Gorjé vam, ki se sedaj smejete, ker žalovali in jokali boste.* (Luk. 6, 25) *Kakor v smehu nespametni počenja hudobijo* (Preg. 10, 23.), pravi sv. Duh. Iz same norčije se dostikrat godé najhujše pregrehe. Kolikokrat slišimo ali beremo o zaničljivem posnemanju svetih reči, o bogoskrunskem zavijanju svetopisemskih besed, o bogokletnem skrunjenju svetih krajev iz hudobne šaljivosti. — O, jokali bodo taki zavrženi, ker na svetu niso poznali sv. resnobe, jokali bodo, pa iz obupnosti.

c) *Ondi bo jok in škripanje s zobmi!* Jokali bodo, ker so na zemlji povzročili toliko bridkih solzâ. O, koliko solz so morda prelili zanje njih stariši, njih predstojniki, njih možje, njih žene. Koliko skrivnih solz je steklo zaradi njih po licu ubožcev, vdov, sirot, podložnih, katere so mučili, stiskali, izžemali iz same dobičkarije. V kazen jih sedaj muči večni, obupni jok.

V. *Škripanje s zobmi* šteje Gospod med kazni, ki jih trpé pogubljeni. To škripanje pomeni po sv. pismu lakoto in mraz. — V 58. psalmu pravi kralj David o zavrženih: *Trpeli bodo lakoto, kakor psi.* Kristus sam potrjuje ta izrek, ko pravi: *Gorjé vam, ki ste siti, ker stradali boste* (boste trpeli). (Luk. 6.) Prerok Izaija (65, 13. sq.) jim kliče: *Gospod Bog govori: Glej, moji hlapci bodo jedli, vi pa boste stradali; glej, moji hlapci bodo pili, vi boste žejo trpeli; glej, moji hlapci se bodo veselili, vi pa se boste sramovali; glej, moji hlapci bodo vriskali od srčnega veselja, vi pa boste vpili od srčne žalosti in tulili od dušne britkosti.* Pač res, pravično je, da so tisti, ki jim je bil na zemlji *trebuh bog*, kakor pravi sveti Pavel, in posvetno

uživanje služba božja, da so tisti kaznovani v tem, v čimer so na svetu grešili.

VI. Po nauku sv. vere trpe pogubljeni v ognju, ki ga je Bog nalašč za to vstvaril, ki žge dušo in bo žgal tudi telo, ki nikdar ne ugasne. *Kdo izmed vas, kliče Izaija, bo mogel prebivati s pošrešnim ognjem, kdo izmed vas bo prebival s večno šrjavico?* (Iz. 33, 14.) Zakaj pa Bog zavržene kaznuje z ognjem? Seveda za grehe; grehi pa izvirajo iz različnih strasti, ako jih ne brzdamo; strast pa sveto pismo primerja ognju. (Judit. 12, 16, Sirah 9, 9.) Ako človek v sebi ne čuva ognja svojih strasti, zaide mu lahko v streho, t. j. človek pade v greh. Kazen za smrtni greh pa je pekel, kjer gori večni ogenj. Glej, kristjan, kaj te čaka, ako ne boš brzdal v sebi svojih strasti, ako ne boš gasil njihovega ognja!

Zakaj pa je Bog še odločil ogenj v kazen pogubljenim? Še en vzrok vam naj povem. Zato, ker so hudobneži s svojimi grehi takorekoč celi svet zažgali in ga pripravili ob božji blagoslov. Kakor se ogenj širi vedno dalje, ravno tako se širi slab zgled in greh hudobnih po svetu. Odtod njihova kazen v ognju, s katerim so storili neizmerno škode v življenju.

VII. Slednjič je kazen za pogubljene tudi vedna družba s hudiči in drugimi pogubljenimi. Gotovo grozovita kazen, grozovita muka, na večno ostati v taki tovarišiji! Pa povsem pravična! Na zemlji so bili pomočniki hudiču, so mu pomagali ropati duše, so mu pomagali nastavljati zanjke. Sedaj pa imajo, česar so iskali, satana za tovariša na večno. Sv. pismo imenuje hudobnega duha staro kačo, ognjenega zmaja s sedmimi glavami in devetimi rogovi, satana, t. j. sovražnika, *rjovečega leva, ki hodi . . ., ubijalca od sačetka*, vse to so izrazi, ki nam opisujejo vso hudobijo našega dušnega sovražnika. Njegovo sovraštvo do človeka je tako neizmerno, kakor je neizmerna cela večnost. In glejte, v to družbo pride človek, ki se pogubi. Razen tega mu dela tovaršijo ves izvržek človeštva, iz vseh krajev in časov. Ta kraj je jama vse hudobije, je ona temna dežela, o kateri govori Job (10, 21.), da je *pokrita s smrtno senco, kjer ni reda, ampak prebiva večni strah*. Sliši se večna kletev, večno zdihovanje, večno obupovanje, večno divjanje. — Strah in groza mora preleteti kristjana, ako se le količkaj živo zamisli v to. Pa ta strah je zveličaven po besedah sv. pisma: *Spomni se, o človek, poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil*.

Kristjani! mi vsi smo povabljeni na ženitnino, k zveličanju; vemo tudi, da moramo priti v svatovskem oblačilu! Ali ga imamo sedajle vsi na sebi, t. j. je li smo vsi v stanu posvečujoče milosti božje? Gorjé tistim, ki ga nimajo, ako pride sedaj kralj pogledat svate. Gorjé tistemu, kateremu bi kralj rekel: *Prijatelj, kako si le-sem prišel, ker nimaš svatovskega oblačila?* — Hiti, kristjan, ki ti vest pravi, da sedaj-le nimaš svatovske obleke, hiti k božjemu krojaču, spovedniku, daj si jo narediti, narediti dokler je še čas, *ker pride ura, ko nihče ne bo mogel več delati*, — tedaj tudi tebi ne spovednik preskrbeti odpuščenja pred Bogom. Amen.

P. J.

Priložnostni govori.

Kdo je kakor Bog?

(Pridiga v god svetega Mihaela.)

Nihče ni moj pomočnik zoper vse te, kakor Mihael, vaš knez.

Dan. 10, 21.

Videli ste, preljubi v Gospodu, že večkrat podoba nadangela Mihaela, zalega mladeniča, z mečem v roki, s križem nad čelom in z zmajem pod nogo. Veste tudi, kaj ta podoba pomeni; pred-očuje nam tisti boj med hudobnimi in dobrimi angeli, ki se je vnel v začetku sveta, ker se je nekaj angelov prevzelo, da niso hoteli več Bogu pokorni biti. Tedaj je nadangel Mihael zbral dobre angele in se vojskoval zoper hudobne, češ: Kdo drugi kakor Bog bo vladal. *Quis ut Deus — kdo je, kakor Bog.* — Skrivno razodenje nam ta boj popisuje tako-le: *In vstal je velik boj v nebesih. Mihael in njegovi angeli so se bojevali z drakonom, in drakon se je bojeval in njegovi angeli. In niso premagali . . . In doli je bil pahnjen tisti veliki drakon, stara kača, ki se ji pravi hudič, in satan, ki sapeljuje ves svet; doli je bil pahnjen na zemljo, in njegovi angeli so bili vrženi s njim. In sem slišal velik glas v nebesih, rekoč: Zdaj se je pokazalo sveličanje, in moč in kraljestvo našega Boga in oblast njegovega Kristusa; sakaj doli je bil pahnjen tožnik naših bratov, ki jih je tožil pred obličjem našega Boga noč in dan. In oni so ga premagali sivoljo Krvi Jagnjetove.* (Raz. 12, 7—11.)

Tako nam sveto pismo razodeva veliko moč in veliko delo nadangela Mihaela. Boj, ki ga je nekdam pričel sv. Mihael, ta boj se še vedno nadaljuje v sveti cerkvi. Vojvoda, ki se bori zoper Kristusa, hudobni duh še ni odložil orožja; ravno tako pa ima Jezus Kristus še vedno zbrano vojsko svojih zvestih, kateri zapoveduje nadangel Mihael, ki kliče svetu: *Kdo kakor Bog naj vlada med nami.*

Tako je nadangel Mihael: I. prvi častivec Sina božjega; II. prvi branivec Sina božjega.

Premišljajmo borbo nadangela Mihaela, da bomo spoznali, kakšni vojščaki moramo biti mi, da bo naš vojvoda z nami zadovoljen.

I. Sv. pismo tolikrat povdarja, da so angeli posebni častivci vsemogočnega Boga. *Gospod je med njimi* — govori psalmist — *kakor v svojem svetišču na Sinaju.* (Ps. 67.) In prerok je videl v prikazni angelski zbor, ki so pred božjim obličjem popevali: *Svet, svet, svet je Gospod Bog vojskinih trum, vsa zemlja je polna njegovega veličastva.* (Iz. 6, 3.)

Če so angeli v nebesih toliko zavzeti za čast božjo, potem je čisto umevno, da so angeli kot nebeški odposlanci delali tudi za čast božjo na zemlji. Kjer se je v stari zavezi kaj posebnega, kaj velicega zgodilo, pomagali so tudi angeli. Po angelih je Bog vodil očake, po angelih je dajal obljube o prihodnjem Odrešeniku, po angelih je Bog krepčal pobožne može v stiskah in nadlogah. Tako so bili res angeli oznanovalci slave božje, prav kakor piše skrivno razodenje: *Hvala in slava bodi našemu Bogu od vekomaj do vekomaj.* (Raz. 7, 12.) Ali je potem mogoče, da bi angeli prezrli Sina božjega, ko se je včlovečil v betlehenskem hlevčku? Sveti angeli božji, ki so bili mnogo popolnejši, kakor ljudje na zemlji, naj molijo, naj časté revno dete na slamici. Da, dobri angeli so tudi to storili. Ponižni so zapeli Jezuščku tisto lepo božičnico: *Čast Bogu na višavah, in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.*

In dokler je Kristus na zemlji bival, so mu lepo angeli stregli. Kolikrat slišimo, da so angeli zdaj to, zdaj drugo opravilo izvrševali, ki je bilo v zvezi z našim odrešenjem. Po njegovi smrti pa so tolažili zapuščene in potrte apostole, varovali jih na njihovih apostolskih potih. Ko so šli za svojim poklicem, dajali

so jim čudovito moč, da so iz ljubezni do Kristusa lahko in mirno trpeli največje muke.

In ko so tudi apostoli umrli — kaj sedaj? Kristus, njih Gospod, njih Bog, živi še vedno; on živi v svoji sveti cerkvi, on živi v presv. zakramentu, on živi na skrivnosten način v duši vsakterega kristjana, kadar je v posvečujoči milosti božji.

Sv. cerkev je nevesta Kristusova, odkupljena s krvjo njegovo, Kristus jo neizrečeno ljubi — kako bi jo ne ljubili in ne varovali angeli božji!

Kristus živi v presv. zakramentu, hrepeneč, da pridejo verniki k njemu, da mu skazujejo čast in pri njem iščejo tolažbe in moči. Kako naj bi tukaj manjkalo nevidnih boljših čistilcev, kakor smo mi ubogi zemljani? Kako bi manjkalo angelov, ki bi pobožno in sveto molili in čistili najsvetejše Telo njegovo? In res nam mnogi svetniki pripovedujejo, da so, bodisi med sv. mašo, bodisi pred izpostavljenim sv. zakramentom pred altarjem videli angele.

Kristus tudi neizrečeno ljubi dušo vsakterega kristjana, dobro ji želi in hoče, da se zveliča. In kar Jezus ljubi, tega naj bi angeli ne ljubili, ki so prav posebno postavljeni za varuhe našim dušam?

Tako so angeli opravljali vse čase semkaj z največjo udanostjo in hitro pokorščino vsa povelja božja, spolnovali vse želje Jezusovega srca, se vedno trudili, da se ne krati slava Bogu, da kraljuje Kristus, da zmaga kraljestvo njegovo! — In kaj menite, kdo je bil med angeli gotovo najpridnejši, najubogljivejši? Jaz menim — ravno nadangel Mihael. Če je nekdanj Lucifer s svojimi privrženci klical: *V nebo pojdem, nad zvesdami božjimi bom povišal svoj prestol — enak bom najvišjemu* (Iz. 14.), *ne bom pokoren* — če je nekdanj Lucifer hotel uničiti čast Najvišjega, in se takrat nadangel Mihael ni uklonil zapeljivcu, marveč je zvest svojemu Gospodu zbral ponižne in ubogljive angele, in pogumno zaklical: *Quis ut Deus* — kdo kakor Bog je Gospod nad nami, gotovo je nadangel Mihael bil vsikdar prvi častivec troedinega Boga, pa je tudi še zmeraj prvi zagovornik in častivec Sina božjega. Če so drugi angeli imeli in imajo toliko skrb za Kristusa in kraljestvo njegovo, njihov vojvoda, kakor general v armadi, mora še z večjo vstrajnostjo podpirati delo Sina božjega.

Kaj se od sv. Mihaela učimo?

Lucifer je učitelj prevzetnosti, sv. Mihael je učitelj ponižnosti.

Nolumus hunc regnare super nos — so rekli judje nekdanj o Kristusu. Nočemo, da bi Kristus vladal nad nami, nočemo, da bi vladala nad nami sv. cerkev, nočemo, da bi vladal med nami Jezus Kristus v sv. zakramentu, nočemo, da bi Jezus nam zapovedoval po svojih zapovedih, mi tega nočemo; tako kriči svet tudi še zdaj. Nočemo pridig, nočemo k angelski mizi, nočemo k spovednici . . . Naše meso naj vlada, mi naj vladamo: proč s Kristusom! Proč z molitvijo, proč z vsem, kar spominja na Boga: to je nauk liberalizma. Mi pa tem zmotam nasproti ponižno priznavajmo božje bitje nad nami, molimo za dar stanoovitnosti v sveti veri, da bomo govorili s tisto navdušenostjo, kakor nadangel Mihael: *Quis ut Deus!*

Pa ne bodimo samo častilci Sina božjega, ampak tudi vselej in povsod njegovi odločni zagovorniki. Vsaj sv. Mihael je:

II. tudi prvi branivec Sina božjega.

Pri preroku Danielu v 10. poglavju je angel Gabriel imenoval Mihaela nadangela kar naravnost kneza izraelskega: *Nihče ni moj pomočnik soper vse te* (sovražnike Izraelove) *kakor Mihael, vaš knez*. Nadangel Mihael se kar naravnost imenuje pomočnik izvoljenemu ljudstvu. Ta pomoč se je čudežno pokazala ob času Makabejcev.

Sirski kralj Selevkos je izvedel, da je v templu v Jeruzalemu shranjenih veliko zakladov in svetih podob. Takoj pošlje Heliodora tjekaj, da svete posode odnese. Velik strah zavlada po Jeruzalemu. „Duhovni so v duhovskih oblačilih pred altarjem pokleknili in z nebes klicali njega, ki je dal postavo zastran shranjenih denarjev, da bi njim, kateri so uno shranili, nepoškodovano ohranil. Drugi so v trumah iz hiš pritekali k očitni molitvi prositi, zato, ker je mesto imelo priti v zaničevanje. In žene, prepasane po prsih z ostrimi oblačili, so se shajale na potih; pa tudi device, ki so bile zaprte, so stegovale roke proti nebu ter so molile.“ Tako je ljudstvo molilo, da bi ne bilo mesto oskrunjeno. In glej, tu se je prikazal konj s strašnim jezdecem, ozaljšan s prelepimi odejami; on pa, ki je na njem sedel, je imel zlato orožje. Prikazala sta se tudi dva zala mladeniča, ki sta Heliodora odgnala, da ni mogel do zakladov. (Mak. II. 3)

Ako tedaj kristjani v novi zavezi časté nadangela Mihaela, s tem le posnemajo Izraelce, ki so ga tudi častili in so se k temu svetniku z velikim zaupanjem zatekali.

Pomoči nadangela Mihaela pa mi nič manj ne potrebujemo, kakor nekđaj stari Izraelci. Vsaj je znano, da je naš Zveličar tolikrat govoril o hudobnih naklepih satanovih. Rekel je: *Ko so ljudje spali, je prišel sovražnik in je prisejal ljulike. Človek ki je sejal ljuliko, je hudič.* (Mat. 13, 25.) In sv. Petru je Gospod rekel: *Simon, Simon, glej, satan te je hotel presejati, kakor pšenico; jaz pa sem prosil sa-te, da ne jenja tvoja vera.* Bolj razločno naš Gospod ni mogel govoriti, kako je hudobni duh tedaj nasprotoval Kristusu in skušal razdreti delo Odrešenikovo. Hudobnega duha veseli vedno laž, greh, zapeljevanje v greh, zato je zapeljal Evo, in skušal celó Kristusa samega. *Ko je drakon videl, da je bil pahnjen na zemljo, je preganjal ženo, ki je porodila moško dete... in šel se je bojevat s drugimi iz njenega saroda, ki spolnujejo božje zapovedi, in imajo pričevanje Jezusa Kristusa* (Skr. raz. 12.) — tako govori razodenje sv. Janeza o tem boju, ki divja še vedno proti Mariji in Jezusu in proti njegovim služabnikom.

Kdo je med prijatelji Kristusovimi, ki se boré za nauk božji, za čast Jezusovo, za zveličanje duš? To so angeli, in med njimi najprvi nadangel Mihael. Sveta katoliška cerkev časti tega svetnika kot svojega posebnega variha. Koliko privržencev najde vedno hudobni duh, s kolikim ognjem razširjajo zapeljani in sprideni ljudje svoje krive nauke; naj bi vsem vernikom ravno sveti Mihael izprosil več poguma, več neustrašenosti za sveto stvar Kristusovo. Quis ut Deus — kdo kakor Bog. — Naj tudi svet kričí in vpije, da ni treba vedno Boga imenovati, mi vemo dobro, da vsa naša moč je v Bogu. Po vesoljnem popotopu so ljudje v svoji ošabnosti jeli zidati babilonski stolp, češ, če bo še taka povodenj, bomo šli na ta stolp. Pa vemo, kako malo so dosegli, ker so zidali brez Boga in zoper Boga.

Kaj bodo dežele in države brez Boga, če bodo njega zavrgle? To uči zgodovina, žalostna francoska prekucija, ki je bila sad najdivjejšega liberalizma.

Kaj boš počel posamezen človek, če opustiš molitev, svete zakramente, in tako na Boga pozabiš? Tedaj se boš pogreznil v greh, in greh donaša vse hudo. Kralj David je bil pobožen, moder mož; za trenutek je pozabil Boga, videl je tujo žensko, postal je

ubijavec in grd prešestnik. Salomon je bil najmodrejši svojega časa, pa začel je častiti malike in je globoko, globoko padel.

Kako lep zgled stanovitnosti v hudi skušnjavi je pa zapustil egiptovski Jožef. Rekel je: *Kako bi mogel vpričo Boga grešiti!* In raje je šel nedolžen v ječo, kakor da bi prelomil zapoved božjo. In makabejska mati, polna žive vere v Boga, je sama spodbujala sedem svojih sinov, naj raje umrjejo, kakor prelomijo zapoved božjo. Nazadnje je umrla še sama. Taka čuda dela človek, ki se zvesto, udano drži Boga. *To je naša smaga, vera naša, ki premaga svet.*

Kaj pa je človek brez Boga? *Potegnena je v pekel tvoja prevzetnost, tvoje mrtvo truplo je padlo, blazina pod teboj so molji, in tvoja odeja so črvi.* (Iz. 14, 11.) To bo končna sodba vseh zaničevalcev božjih.

Naj povem še za sklep, da je nadangel Mihael tudi varuh za zadnjo uro. Takrat ima hudobni duh *veliko jeso, ker vé, da ima malo časa*, zato pa nam je pomoč in bramba nadangela Mihaela še posebno potrebna. „Sv. Mihael, arhangel božji in knez nebeške vojne, naj sprejme (umirajočega); sveti angeli božji naj mu pridejo naproti in naj ga pripeljejo v nebeško mesto Jeruzalem“ — tako moli sveta cerkev ob postelji umirajočega bolnika. Priporočajmo se torej tudi temu svetniku za srečno zadnjo uro in molimo vselej tiste molitve po sv. maši, v katerih prosimo sv. Mihaela za pomoč zoper peklenške skušnjave, z večjo pazljivostjo, kakor smo to dozdej storili. Amen.

J. Mikš.

Sv. Rešnje Telo.

V. O čednosti vere v pravo in bistveno pričujočnost Jezusovo v najsvetejšem zakramentu.

Resnično resnično vam povem, kdor v mene veruje, ima večno življenje.

Jan. 6, 47.

Apostoli so pravili Tomažu, da so videli gospoda Jezusa Kristusa, a neverni Tomaž je odgovoril: *Če ne denem svojih prstov v njegove rane, ne verujem.* (Jan. 20, 25.) Veliko krist-

janov je podobnih Tomažu. Poprašujejo se, kako bi bil Jezus v tolikih sv. hostijah obenem pričujoč? Ali kako bi bilo v vsakem malem delu sv. hostije njegovo sv. Telo? Dobé se celo taki, ki le to verujejo, kar z rokami primejo. Pa k temu, kar kdo z rokami otiplje, ni nobena vera več potrebna. Kristus pa hoče, da verujemo v njegovo pričujočnost v sv. zakramentu; zato ne dopušča da bi ga z očmi videli ali z rokami otipali, zato ker je ta zakrament *skrienost vere*. (1 Tim. 3, 9.) — Bila je njega dni pri Špancih navada, da so verniki pred sv. obhajilom glasno molili veroizpovedovanje. To je bila priprava za sv. obhajilo. Tudi mi hočemo danes govoriti o čednosti vere v pričujočnost Jezusovo v tem sv. zakramentu kot pripravi za sv. obhajilo, da se nad vsemi nami vresničijo besede Jezusove: *Resnično, resnično vam povem, kdor v mene veruje, ima večno življenje*. Preden pa pričnem, hočemo Jezusa pozdraviti, rekoč: „Hvaljen in čiščen bodi najsvetejši zakrament sedaj in vekomaj. Amen.“

V podobah kruha in vina v sv. zakramentu je včlovečen božji sin, kot Bog in človek resnično pričujoč. Ravno tisti božji sin je, katerega je devica Marija od sv. Duha spočela, v betlehemskem hlevu rodila, katerega so trije kralji molili, katerega je sveti Jožef v svoji delavnici odgojil, ki je za nas trpel in umrl, bil pokopan, častitljivo od mrtvih vstal in zdaj sedi na desnici nebeskega Očeta. To resnico spričujejo besede Kristusove, pisma cerkvenih učencikov; tako je vedno učila sveta cerkev. To resnico potrjujejo čudeži, znamenita spreobrnjenja pa tudi kazni, ki so zadele tiste, ki so božjeropno prejeli sv. obhajilo.

1. Pri zadnji večerji je Jezus vzel kruh v svoje svete roke, ga blagoslovil, razlomil in rekel: *To je moje Telo*. Bolj določno božji Zveličar ni mogel govoriti. Če umrje bogat oče, napravi določno oporoko, kaj bodo njegovi otroci podedovali za njim. Kristus je šel v smrt, je ustanovil skrivnost nove zaveze, nas je postavil dediče njegovega Telesa in Krvi; zato bi bilo nespametno in neumestno, besede *To je moje Telo* tolmačiti le kot podobo njegovega Telesa. Poglejmo, kako piše sv. Avguštín, ki je živel v četrtem stoletju po Kristusu (S. August. Serm. 28. de verbis Dom.): „Preden se izgovorijo besede Gospodove, je to, kar se pri- nese na altar, kruh; kakor hitro so pa izgovorjene besede Kristusove, ni več kruh, ampak Telo Kristusovo.“ Sv. Janez Damaščan, ki je umrl okoli 750 po Kristusu, govori izrečno (lib. 4 de fide

orthod. cap. 14.): „Kruh in vino nista podoba Telesa in krvi Kristusove, ampak se spremenita po Gospodu samem v njegovo Telo, ko namreč reče: *To je moje Telo.*“

2. Sv. cerkev, ki jo vodi sv. Duh, da se ne more motiti, je to resnico vedno in povsod tako učila, kakor dandanes. Vstali so krivoverci, ki so tajili božjo naturo Jezusovo in kratili Mariji čast božje porodnice, pa resnice v Jezusovo pričujočnost v najsvetejšem zakramentu ni do enajstega stoletja nobeden tajil. Še le Berengar je v enajstem stoletju storil ta žalosten korak. Pa ta kriva vera je bila od peterih cerkvenih zborov zavržena, Berengar sam je krivo trditev preklical in spokorno umrl.

3. Pričujočnost Jezusovo v altarnem zakramentu pričajo č u d e ž i.

Imeniten menih Haisterbah pripoveduje (liber. XII. Historia memorab) ta le dogodek: Neka žena je imela več panjev čebel. Akoravno je imela veliko skrb zanje, so ji ene pomrle, druge ušle. Ko je pri sosedih o tej zadevi iskala sveta, ji je nekdo svetoval, naj spusti sv. hostijo v panj, potem ji bodo čebele do našale obilno medu. Namesto se tega bogoropnega dejanja prestrašiti, je šla nesrečna žena k sv. obhajilu; pa ni povžila podejljene sv. hostije, temveč spustila jo je v robec, lepo zavila, domu nesla in spustila v panj med čebele in odšla. Pa glejte čudež božje vsemogočnosti in modrosti! Komaj so male živalice spoznale svojega Stvarnika pričujočega v sv. hostiji, že so začele svojemu presladkemu gostu iz voska in medu prirejati kapelico kot stanovanje v panju in altarček postavljati, na katerega so položile sv. hostijo. In Gospod je z dopadenjem sprejel to češčenje. Čez nekoliko časa gre žena h čebelam gledat in odpre dotični panj. Pa kako se začudi in prestraši, ko zagleda božji čudež v panju. Kes radi storjenega hudodelstva se je poloti, gre k svojemu župniku in mu vse razodene, kar se je zgodilo. Le ta se poda v spremstvu svojih vernikov k čebeljniku, pogleda v dotični panj, in glej čudež božje vsemogočnosti! Cela kapelica iz voska in medu je bila umetno sestavljena, imela je okna in vrata, streho in še mali stolpič, znotraj pa lepi altarček, na katerem je ležala sveta hostija. Sv. hostija se je slovesno prenesla v cerkev. Vsi so slavili Božjo vsemogočnost in so bili v veri v pričujočnost Jezusovo v najsvetejšem zakramentu močno potrjeni.

4. Pričujočnost Jezusovo v najsvetejšem zakramentu potrjujejo znamenita spreobrnjenja, ki so se zgodila. Navedimo samo slučaj, kako je kardinal Manning postal katoličan. Poslušajmo, kako ta veliki cerkveni knez sam pripoveduje.

„Bil sem v Rimu, obiskal vse cerkve in druge znamenitosti večnega mesta. Bil sem namreč angleško-protestantski duhoven in

nisem imel niti najmanjšega dvoma o resničnosti protestantske vere, tudi nikdar nisem mislil vere spremeniti. Vse, kar sem v Rimu videl, ni niti najmanjšega vtisa na mene napravilo, tako da katoliški veri nisem bil ne za las bližje, kakor doma na Angleškem. Nekega dne stopim v cerkev sv. Ludovika. Sveto Rešnje Telo je bilo izpostavljeno najbrž radi devetdnevnic. Vse je bilo v cerkvi preprosto, le nekaj sveč je gorelo na altarju, duhovniki so v belih roketih v stolih klečali in le malo vernikov je v cerkvi molilo. Ni bilo tistega bleska kakor v velikanski cerkvi sv. Petra, pa bil je trenutek ljubega Boga. Skrivnostno čudno mi je bilo pri srcu. Zdelo se mi je, kakor da bi me Bog klical v sveto katoliško cerkev, da bi mogel postati katoličan. Nisem zakrknil svojega srca, molil sem, resnice iskal in premišljeval z vso gorečnostjo in odkritosrčnostjo, katere sem bil sposoben. Prava luč se je mojemu srcu širila od dneva do dneva, vse drugo je pa milost božja dopolnila; postal sem katoličan, vkljub temu, da sem ravno radi tega zgubil imenitno službo kot protestantski arhidiakon.“ (Mainzer Kath. Volksblatt, 1880.)

Glejte, moč pričujočnosti Jezusa Kristusa v najsvetejšem zakramentu je toliko vplivala na protestantskega duhovna Manninga, da je postal katoličan, pozneje celo katoliški škof in kardinal sv. katoliške cerkve.

5. Nadaljni dokaz te resnice najdemo v k a z n i h, katere zadenejo tiste, ki sv. obhajilo nevedno prejmejo. Poslušajte žuganje sv. apostola Pavla, ki piše Korinčanom: *Kdor nevedno jé in pije, si sodbo jé in pije.* (I. Kor. 11, 29.) To sodbo vsi cerkveni očetje tolmačijo kot kazen večnega pogubljenja. Te kazni bi se ne strinjale z božjim usmiljenjem, če bi se v najsvetejšem zakramentu zavžila samo podoba Telesa Kristusovega, kajti velikonočno jagnje in mana sta bila predpoda Kristusovega Telesa, in vendar si tisti, ki so ju vživali v stanu smrtnega greha, niso radi tega nakopali ne greha ne kazni večnega pogubljenja. Zakaj se pa to zgodi v zakramentu nove zaveze? Zato, ker se tukaj ne podaja podoba, ampak pravo Telo Kristusovo, ki se oskruni po nevednem zavžitju. Zato pove sv. apostol tudi vzrok svojega žuganja, rekoč: *Ker ne rasločuje Telesa Gospodovega*, to je, kdor nevedno sv. obhajilo prejme, si naloži kazen večnega pogubljenja, ker razločka med navadno jedjo in Telesom Kristusovim ne dela.

Lotar, kralj Frankov, je bil v Rimu in je prosil papeža, da bi se njemu in njegovim dvornikom podelilo sv. obhajilo. Bilo je pa papežu znano, da Lotar že veliko let z znano nečistnico Waldrado živi v prešestvu; zatorej ga vpraša, če je to prešestnico že od-

pravil od svojega kraljevega dvora; vprašal je pa tudi njegove dvornike, in jih opozoril, da, če je še zmiraj na kraljevem dvoru grdo pohujšljivo življenje, bi sv. obhajilo jim bilo v časno nesrečo in večno pogubljenje. Kralj in dvorniki se papežu zlažejo, da so vsi nedolžni, in božjeropno prejmejo sv. obhajilo. Pa božja kazen jim je bila za petami. Na potovanju domu se kralja Lotarja v Placenciji loti strašna bolezen, vsled katere žalostno umrje. Drugi njegovi dvorniki, ki so tudi nevredno bili obhajani, so v teku enega leta umrli vsled različnih bolezni. (Baron. tom. 10. anno 868.)

Kdo bi torej dvomil o resnični pričujočnosti Kristusovi, če se razodeva v takih strašnih kaznih?

Preden se torej podamo k mizi Gospodovi, obudimo dejanje žive vere v pričujočnost Jezusovo v tem svetem zakramentu. Storimo, kakor sv. Hedviga, poljska kraljica, ki je s tako živo vero in spoštovanjem prihajala in odhajala, da so bili vsi pričujoči do solz ginjeni; ali sv. Stanislav, ki je pri sv. obhajilu bil vselej tako žive vere v Jezusovo pričujočnost prešinjen, da je njegov obraz oblila rdečica. Nikdar torej, preden pristopimo k sv. obhajilu, ne opuščajmo obuditi žive vere v Jezusovo pričujočnost, kar se lahko tako le zgodi: O Jezus, moj Gospod in Zveličar, jaz iz celega srca verujem vse, kar si nam ti razodel in kar nam sveta cerkev zapoveduje verovati. Jaz verujem, da si v sveti hostiji, katero bom prejel, kot Bog in človek resnično pričujoč. Poprej bi dvomil, da živim, kakor dvomil o tem, kar si Ti razodel. Ti si večna resnica in modrost, zato ne moreš ne goljufati, ne goljufan biti. Za to vero sem pripravljen vse pretrpeti in tudi umreti. Amen.

Fr. Hrastelj.

Nagovor mladeniški Marijini družbi.

Marijine mladeniške družbe so potrebne.

Dragi mladeniči! Naša mladeniška Marijina družba je danes zopet priredila svoj slovesni shod. Pridne ude moram pohvaliti, ki se redno udeležujejo shodov Marijine družbe, zanikarne moram pa grajati, tiste namreč, ki so le s svojim telesom pri Marijini družbi, s svojim srcem pa drugodi. To so mrtvi udje, za katere moramo vsi moliti, da zopet oživé. Ni čuda, da se marsikak Marijin sin ohladi, ko vidi, da ima družba toliko nasprotnikov in zasmehovalcev, malo pa takih, ki bi jo zagovarjali in se ž njo ponašali. So celo ljudje, ki govoré, da naša družba ni prav nič

potrebna, da se bodo vsejedno zveličali lahko tudi brez Marijine družbe. Jaz pa trdim, da so Marijine mladeniške družbe potrebne, dà, še več, vsaka župnija si mora šteti v čast in v ponos, ako ima v sebi nekaj mladeničev, ki imajo toliko poguma, da se javno prištevajo Marijinim sinovom. Zakaj?

I. Z mladeniško Marijino družbo se odstrani veliko pohujšanja.

Ako je v kaki župniji veliko slabega in pohujšljivega, tedaj so temu krivi gotovo v prvi vrsti slabi in hudobni mladeniči. Verjemite mi, če bi bilo duhovniku dano na izbiro, da si izbere lahko župnijo, kjer bi bilo veliko hudobnih mladeničev, ali pa slabo in težavno, kjer bi pa bili pošteni in pobožni mladeniči, tedaj bi si gotovo vsakdo izbral poslednjo. Kajti: kakršni so mladeniči, taka so navadno dekleta in možje; od teh je pa vse odvisno.

Kako je pa to, da se toliko mladeničev pogubi? Glejte, temu je kriva njih odgoja. Ko mladeniči odrastejo ter zapusté ponavljalno šolo, so brez vodstva in brez nadzorstva. Nekak duh napačne svobode pride vanje. Doslej so imeli kolikor toliko šolo, ki jih je varovala, odslej so pa sami nase navezani. Kaj čuda, če iščejo sedaj družbe? In ker se človek veliko rajše loti slabejšega, tedaj se ne smemo čuditi, da se velika večina mladeničev oklene slabe družbe. Spremimo takega mladeniča na potu njegovega življenja, ko zapusti šolo. Prvo slabo znamenje pri njem je to, da starišev več ne uboga in ne posluša. Večer ga vleče v družbo, doma kar ne more ostati; cel dan že med delom misli, kako bo spet zvečer prijetno v fantovski družbi. Morda spočetka to še nič slabega ni, toda njegov prijatelj ga navadno privede v družbo drugih odraščanih, starejših mladeničev. Tu se razbijajo mnoge, včasih priproste, večkrat pa tudi pregrešne šale. Mladenič, ki je zašel v to družbo, se spočetka še nekoliko sramuje teh šal, on je navadno tih in le posluša, pa s časom, ko redno vanjo zahaja, je ponosen nanjo; brez nje ne more biti, in posledica je, da čez nekaj časa s a m tako govori, kakor drugi, da sam postane tak, kakor drugi. Kakšna nesreča za njegove starše! Ne posluša jih, ne uboga, saj ni čuda, ker ne mara zanje. Oče kolne nad njim, mati joka in moli zanj! Prepozno, družba ga je pogubila!

Kolika sreča pa nasprotno, ako je v kaki župniji mladeniška Marijina družba! Kolika sreča za dotične družine, h katerim pripadajo Marijini sinovi, kolika sreča za celo občino. Tukaj se zbere skupaj nekaj mladeničev, ki hočejo pošteno živeti! Kako mirno gledajo lahko nanje njih starši, kako brezskrbno zaspé zvečer, ker vedó, da njih sinovi doma ostanejo, kako srečni so gospodarji, če vedó, da njih hlapci ne ponočujejo, kako srečna je občina, ako vé, da se nima bati ponočnih tepežev. Torej je mladeniška Marijina družba potrebna zgolj iz človeških ozirrov.

II. Marijina družba mladeničev je pa tudi potrebna, da se pomnoži in pokrepi pobožno življenje.

Kakor nas uči skušnja, so ravno mladeniči najbolj mlačni in mrzli v gorečnosti za čast božjo. Nekak strah in nekaka boječnost jih obdajata, da si ne upajo s svojo vero javno na dan. Skušnja nas uči, da se mladeniči najbolj ogibajo popoldanske službe božje, sv. rožnega venca, križevega pota, skupnega češčenja sv. Rešnjega Telesa, sploh, da storé v verskem oziru le to, kar morajo, in še to le površno. Poglejmo, kako pa tak posveten mladenič zadosti tretji božji zapovedi! Navadno gredó mladeniči le k deseti sveti maši. Ko odvabi zvon, gredó od doma v gručah, potem pa čakajo, da bo bila ura deset. Navadno se zberejo pred cerkvijo, ali pa kje podpirajo kake vogale ter se pogovarjajo. Ko bije ura deset, gredó v cerkev in sicer ali pod zvonik, ali na kor, ali pa ostanejo celo zunaj. Če je pa primerna družba, gredó v gostilno, in tam, ker je prijetno, ostanejo do pridige, ali pa, ker pridige ni prijetno poslušati, do konca pridige, ali pa tudi celo sveto mašo. Če pa že gredó v cerkev, kaj storé tukaj? Kakor že rečeno, navadno se skrijejo gori na kor, ali na stopnjice, ali pa pod zvonik. I kaj tam delajo? Ne molijo gotovo ne! Mašnih bukvic ne vzamejo seboj, rožni venec moliti jih je sram — in tako stojé ali pa sedé v cerkvi popolnoma nemi ter nič ne vedó, kaj se godi na oltarju. Vprašam vas, ali tako zadosté zapovedi božji, ali se to ne pravi naravnost, se iz Boga norčevati? Kako prejemajo sv. zakramente? Enkrat na leto gredó, ker gospodar tako zahteva, ker očé tako hočejo, in ker je že navada taka! Kako pa opravijo to spoved? Navadno gredó takrat, ko je največ ljudi, brez prave priprave pristopijo, brez kesanja in brez trdnega sklepa poboljšati se gredó od spovednice proč — lepo vas prosim, ali je to zakrament, pri katerem kristjan resno obljudi, vse, tudi smrt rajše pretrpeti, kakor Boga še enkrat s kakim grehom razžaliti?

Glejte, to je navadno življenje vsakega mladeniča! Čez en teden so zopet isti grešniki, kot so bili poprej. Vprašam vas, ali ni v resnici tako? Ali ni tako življenje žalostno?

Glejte, če je pa v župniji mladeniška Marijina družba, je pa vse drugače. Več se moli, in ne molijo samo ženske, ampak tudi možki. Mladeniči se skupaj zberejo ter molijo Jezusa v sv. Rešnjem Telesu; kakšen lep zgled je to za druge! Večkrat na leto prejmo svete zakramente; kakšna korist zanje, in kakšna vzpodbuda za druge! Večkrat napravijo kakšen skupen romarski shod, kakšno veselje zanje in kakšen zgled za druge! Z mladeniško družbo se versko življenje poživljuje, dajejo se lepi zgledi, več dobrih del in molitve se izvrši! Torej je družba potrebna!

III. Potrebna je pa tudi zaradi tega, ker se odstrani strah pred ljudmi.

Glejte, to je najbolj nevaren sovražnik mladeniškim Marijinim družbam, da se mladeniči ljudi bojé. Iz tega vzroka jih največ noče pristopiti k družbi. Toda glejte, kako je ta strah prazen!

Če je kje v kaki župniji kak pošten mladenič, ki je boljši kakor so drugi, ki rad večkrat prejema svete zakramente, ki rad pobožnejše moli kot drugi, kako se ž njim godi? Navadno je sam zase, družba ga ne mara, dà, še zaničuje in zasmehuje ga — in posledica tega je, da ali svoje pobožnosti na tihoma opravlja, ali pa jih opusti iz strahu pred ljudmi.

Glejte! Če je pa v župniji mladeniška Marijina družba, če jih je več, ki so pripravljene Bogu služiti, najde v družbi moč, da se ne boji ljudi. Ne zmeni se za zasmehovanje in zaničevanje drugih, saj ni sam, ampak to zasramovanje zadene vse, tedaj se lažje prenese. Iz tega pa vsaj spozna, kdo so njegovi prijatelji in kdo njegovi sovražniki. V družbi pa najde poguma, da zamore prestati še tako veliko zasramovanje.

IV. Z mladeniško Marijino družbo se pa v vsaki župniji ločijo tudi duhovi.

So ljudje, ki hočejo sicer pobožno živeti, o kaki Marijini družbi pa nočejo ničesar slišati. Glejte, ves svet se dandanes deli v dva tabora, v tabor Kristusov, in v tabor satanov. Naj si bodo stranke še tako različne po naslovih in načelih, gotovo so vse stranke samo dvojne, ali katoliške ali protikatoliške. *Ni mogoče dvema gospodoma služiti*, tako je rekel Gospod. On je dejal naravnost: *Kdor ni z menoj, je sooper mene.* (Mat. 12, 30.) Pod dvema zastavama se bori ves sedanji svet, eni so za Kristusa,

drugi so zoper njega. Kdor je torej zoper Marijino družbo, ta gotovo ni v taboru Kristusovem. Res je, da k zveličanju Marijina družba ni neobhodno potrebna, res je, da se marsikdo zveliča tudi brez nje. Toda vprašanje je, če se bode sploh zveličal! Ali pa ni bolj pametno, izbrati si tisto pot, po kateri lažje pridemo k zveličanju? Ali ni torej koristno stopiti v Marijino družbo, ker vemo, da tukaj prejmemo več milosti, več molimo, večkrat prejmemo sv. zakramente, torej več storimo za nebesa? O verjemite mi, da se dandanašnji svet najbolj boji odločnih krščanskih mož, katerih imena niso zapisana samo v krstnih bukvah, ampak ki so kristjani po svojem življenju!

Oklenite se torej svoje Marijine družbe! Spoznali ste, kako je potrebna! Naša družba je v veselje vaših starišev, pa mora biti tudi v ponos celi občini. Iz vas bodo zrastle možje, ki bodo dobri gospodarji, krščanski možje, ki bodo ponos naše župnije. Oklenite se Jezusa in svoje duhovne Matere Marije! Radi klečite pred Njegovim tabernakelnom. Te ure, katere boste tukaj pred Njim preživeli, boste ob svoji smrti uri in pa v večnosti blagrovali. O da bi mogel jaz, jaz bi vam iztrgal vaša srca, pa jih zaprl v tale tabernakel, ključ od tega tabernakelna pa bi vrgel na dno morja, da bi ga ne mogel dobiti noben človek! Pač, hudič bi ga lahko dobil, zato bi ga pa izročil v roke Mariji Devici, ki je njemu glavo strla, ona naj vas varuje, čuva in brani. Amen.

I. Baloh.

Govori za Marijine družbe.

10. Pričujočnost božja.

Ena izmej najlepših resnic, katere ste se, ljubi otroci Marijini, učili v katekizmu, je prav gotova resnica, da je Bog povsod pričujoč. V katekizmu najdete na vprašanje: „Kaj pomeni: Bog je povsod pričujoč?“ kratek, toda silno lep odgovor! „Bog je povsod pričujoč, pomeni, Bog je povsod, v nebesih in na zemlji.“ Bog je tedaj vedno pri nas, on nas vedno vidi, gleda in posluša.

Oh, kako tolažljiva je za nas misel, da je Bog povsod, kamorkoli se obrnemo. On ni le v nebesih v družbi svetnikov in angelov, da bi jim bil obilno plačilo; on ni le tukaj v tabrnaklu skrit pod nezatno podobo kruha, da bi nam bil naša dušna

hrana; marveč on je vedno in povsod pri nas. Komaj se zjutraj zbudimo iz okrepečevalnega spanja, že čujemo njegov glas, ki nas opominja, da naj mislimo nanj in da mu darujemo svoje prve misli v pobožni in zbrani jutranji molitvi. Bog je cel dan pri nas, mej tem, ko mi delamo, in daje nam svojo pomoč, da moremo prenašati raznovrstne težave, daje nam milost, da moremo s potrpežljivostjo posvetiti trud, katerega moramo pretrpeti pri delu. Bog je pri nas, kadar jemo in pijemo, kadar počivamo, kadar hodimo in kadar spimo. Ni ga kraja, na katerem bi se mogli skriti pred Bogom, da, on vidi celó naše najskrivnejše misli in želje. Zato pa tako lepo poje psalmist, ko pravi: *Kam pojdem pred tvojim duhom? in kam pobežim pred tvojim obličjem? Ako bi šel v nebo, si ti ondi; ako bi se podal v peklo, si tukaj. Ako bi vzel zarjine peruti in bi prebival na kraju morja, bi me tudi tje peljala tvoja roka in me držala tvoja desnica.* (Ps. 138.)

Ako je pa Bog povsod pričujoč, ako se Bogu nikdar odtegniti ne moremo, ako on vidi vsako naše dejanje in nehanje, ali se bomo mar drznili v njegovi pričujočnosti grešiti in ga žaliti z grehom? Ali ne bomo marveč iskali v vsakem tudi najmanjšem našem početju njegovega dopadajenja? — Pokazati vam tedaj hočem, kako koristna je prvič misel na pričujočnost božjo, ker nas ta misel *a)* varuje greha, *b)* vzdržuje na poti krščanskih čednosti, in *c)* nas vodi k ljubeznivemu združenju z Bogom; in drugič, kako se nam je vaditi v tej misli.

I *a)* Kar je Bog nekoč rekel Abrahamu, to velja tudi nam: *Čas sem vsemogočni Bog; hodi vpričo mene in bodi popolnoma.* (I. Mojz. 17, 1.) Vpričo Boga hoditi se pa pravi, večkrat pomisliti, da nas on vidi, da nas on sliši, da je on vedno pri nas, in večkrat obrniti se k Bogu s presrčnimi zdihljeji. Ako to večkrat storimo, bomo imeli najvspešnejše sredstvo zoper greh. Grešnik, še tako velik grešnik, se gotovo ne bo upal storiti ostudne hudobije vpričo človeka, katerega mora spoštovati. Kdo bi se n. pr. upal krasti vpričo poštenega človeka, ali pa nesramno govoriti vpričo svojega duhovnega pastirja?

Ako pa nas že pričujočnost poštenih ljudi odvrča od hudega, koliko bolj nas mora odvrčati pričujočnost njega, ki je naš Bog, naš oče, naš kralj? Ali bomo mar drznili se grešiti vpričo njega,

ki ne vidi le naših dejanj, ki marveč pozna tudi naše najskrivnejše misli in želje in nas more takoj kaznovati z naglo smrtjo in z večnim pogubljenjem? Naj bo tedaj skušnjava še tako velika, ako pa pomisliš, da te Bog gleda in da bo enkrat odgovor tirjal od tvojega dejanja, vprašam te, ali boš mogel grešiti in udati se skušnjavi vpricho neskončno mogočnega Boga, ki je vse naše ljubezni v najobilnejši meri vreden?

Tudi sveti očetje trdijo, da je najvspešnejše sredstvo zoper greh misel na pričujočnost božjo. Sveti Avguštín piše: „Kadar pazljivo premisslujem, da me, o Bog, vedno in povsod tako pazljivo opazuješ, kakor bi ne imel na nič družega paziti, kakor edino le na-me, kadar premisslujem, da so tebi, o Bog, jasne vse moje misli in želje, se me poloti čustvo strahu in sramežljivosti.“ — Sv. Efreml pa piše: „Že sama misel na pričujočnost božjo more ohladiti najhujšo strast in narediti, da se duša ohrani čisto.“ — Sv. Jeronim pa pravi: „Ni mogoče grešiti, ako pomislimo, da je pred nami Bog.“

Gotovo je marsikateremu izmed vas znana zgodba svete Genovefe. Bila je hči vojvode brabantskega in imela je vse prednosti duše in telesa. Poročila se je z grofom Sigfridom, s katerim je v lepi ljubezni in zastopnosti živela. Zakon bi bil popolnoma srečen, ko bi bila imela otrok. Zato pa sta vedno Boga prosila, in Bog jih usliši. Pa prav ob tej sreči se je začela nesreča. Pred porodom mora soprog grof Sigfrid v sveto deželó in pred odhodom iz srca priporoči Genovefo svojemu oskrbniku Golonu.

Grof odide, oskrbnika pa se vedno bolj in bolj polastuje nesramno poželjenje po lepi mladi grofici. Vse poskusi nesramnež, toda zaman; vedno se spominja Genovefa pričujočnosti božje in premaga vse skušnjave. Ko vidi Golon, da z lepo nič ne opravi, se hoče poslužiti zvijače; on ponaredi pisma in lažnjivo sporoči grofici, da je soprog umrl v sveti deželi. Pa tudi to nič ne pomaga; grofica ostane stanovitna. Prišel pa je čas poroda za grofico in ona porodi sinčka. Nesramni Golon pa, ko zvé, da se kmalu vrne grof Sigfrid, je bil v strahu, da se zvé njegova hudobija; zato pa sporoči grofu, da je imela grofica pregrešne prešestne zveze in da je posledica teh zvez novorojeno dete. Ker je Golon lažnjivo in goljufivo znal govoriti, je premotil grofa, ki je ukazal v silni svoji jezi pregnati svojo ženo in njeno dete. Zgodilo se je, kakor je grof ukazal; Genovefa je bežala z detetom v gozd, v katerem je Bog ni zapustil. Vsa utrujena in lačna zdihuje k Bogu, Bog pa ji v svoji previdnosti pošlje košuto, katera je živila sedem let grofico in njenega sinčka.

Minulo je sedem let, odkar je dal grof Sigfrid kruti svoj ukaz. Nekega dné povabi grof obilo gospóde na velik lov. Na

lovu zagleda od daleč veliko košuto, preganja jo, košuta beži več ur daleč, grof pa za njo do brloga, v katerem je živela Genovefa. Kako se začudi, ko zapazi v brlogu človeško bitje, in kako se prestraši, ko zapazi in spozna svojo ženo. Grof poklekne, bridko joka, prosi grofico odpuščanja ter odpelje slovesno svojo soprogo nazaj na svoj grad. — Kakor je Genovefo obvarovala misel na pričujočnost božjo, tako bo varovala tudi tebe.

V 10. psalmu berem besede (ps. 10, 4.): *Grešnik jezi Gospoda; za njegovo obilno jeso nič ne vpraša. Zakaj to, predragi? Odgovarja nam psalmist sam, ko pravi: Nima Boga pred očmi. Zato pa pravi sv. Krizostom: „Ko bi si ohranili vedno Boga pred očmi, bi nič hudega ne mislili, nič hudega ne govorili in nič hudega ne storili, ko bi se zavedali, da Bog vidi vse naše misli, sliši vse naše besede in opazuje vsa naša dejanja.“*

b) Misel na pričujočnost božjo nas tedaj varuje greha, ta misel pa nas bodri tudi k čednosti. Bog je rekel Abrahamu: *Hódi vpričo mene in bodi popolnoma.* In res je misel na božjo pričujočnost najboljše sredstvo k popolnosti. Ako bi ti, ljubi otrok Marijin, za gotovo vedel, da bodo to ali ono nedeljo vsi ljudje gledali, kako se obnašaj v cerkvi, ali bi ne bilo tisto nedeljo obnašanje tvoje vseskozi zgledno, in sicer zato, ker bi bile vseh oči na-te obrnjene? Pa kaj so človeške oči v primeri z božjim očesom, katero te vedno gleda! Vedno te gleda Bog, kateremu je po besedah sv. pisma noč svitla kakor jasni dan, in tema svitla kakor luč. Ako se tedaj spominjaš, da si v pričujočnosti božji, ali ne boš zbrano molil? Ali ne boš radovoljno ubogal svojih starišev? Ali ne boš sramežljiv, krotek, ponižen in v obnašanju ljubeznjiv, ako pomisliš, da te vidi Bog? Bog te vedno gleda, tedaj je treba, da spolnuješ natančno svoje stanovske dolžnosti in da se varuješ celó v mislih in željah vsega tega, kar bi utegnilo žaliti Boga.

Ako pa ti je treba, med tem, ko hodiš pred Bogom, premagati raznovrstnih zaprek, ali ti ne bo misel, da te Bog gleda, dala poguma, da z vso odločnostjo premagaš vse skušnjave? Ako si ohraniš vedno Gospoda pred očmi, potem lahko zakličeš s kraljem Davidom: *Gospod, moja trdnjava, moje pribežališče in moj rešenik, moj Bog, moj pomočnik* (ps. 7, 3.), ali pa: *Vedno vidim Gospoda pred svojimi očmi; ker mi je na desni, da ne omahnem* (ps. 15, 8); in gotovo boš premagal skušnjave.

Da je temu res tako, nam priča čista Suzana. Sama je na vrtu in skušata jo dva imenitna izraelska sodnika, da bi prelomila

zakonsko zvestobo. Ako se udá, greši; ako se ne udá, kako bo spričala svojo nedolžnost nasproti starcema, katera sta bila obče čislana in spoštovana. Ne preostane ji družega, kakor grešiti ali pa kamenana biti kakor prešestnica. Pa kaj stori Suzana? Ona reče: *V stiskah sem od vseh strani; če namreč to storim, je moja smrt; če pa ne storim, ne bom ubežala vajinim rokam. Pa bolje mi je brez dejanja vama pasti v roke, kakor grešiti pred obličjem Gospodovim.* (Dan. 13, 23.)

Daleč proč od domače zemlje je zdihoval egiptovski Jožef v suženstvu. Putifarjeva žena ga hoče zapeljati v greh. Kako dobro bi se mu bilo godilo, ko bi se bil udal željam pohotne gospodinje, toda on tega noče storiti, žrtvuje in stavi v nevarnost raje vse, kakor da bi žalil Boga. On sam reče odločno zapeljivki: *Kako bi mogel to hudobijo storiti in grešiti sooper svojega Boga* (1. Mojz. 39, 9.), in zbeži.

Sv. Lavrencij Justinijan piše: „Ni ga boljšega sredstva k zmagi nad upornim mesom in k napredku v krščanski popolnosti, kakor pogosta misel, da nas vedno gleda Bog, naš prihodnji sodnik.“

c) Misel na pričujočnost božjo pa nas tretjič druží tako tesno z Bogom, da nas tudi najbolj motilna opravila, katera moramo opravljati, ne morejo odvrniti od Boga.

Kakor se človek, ki ima izvršiti nujno delo, opraviči, ako ga prideš obiskat, in proseč nekoliko potrpljenja, nadaljuje delo, mej tem pa se vendar tudi s teboj peča, tako boš ti, ako boš večkrat mislil na Boga, pri vseh svojih še tako potrebnih opravilih vendar še našel časa vsaj tu in tam misliti na Boga. Kar nehoté bo bilo tvoje srce za Boga in tvoje misli bodo pri Bogu.

Kako koristno je tedaj, ako večkrat mislimo na pričujočnost božjo. Ker je pa to tolikanj koristno, se moramo tudi mi temu privaditi, da bomo prav obilno mislili na božjo pričujočnost. — Kako se bo to zgodilo?

II. Prvič, ako prav večkrat prevdarjamo, da je Bog vsled svoje neskončnosti povsod tam, kjer smo mi. Kakor je ptič, ki letí, vedno obdan od zraka, tako smo mi obdani vedno od Boga. Mislimo večkrat na to, da se Bog nikdar ne odtegne od nas, da on vidi in pozna vse naše misli, vse naše želje, da sliši vse naše besede in vidi vsa naša dejanja. Obúdi tedaj večkrat vero v vse-pričujočnost božjo in reci: „Gospod, verujem, da si povsod pri-

čujoč, verujem, da si vedno pri meni, zato pa hočem tudi jaz vedno pri tebi biti.“ — Stôri to zlasti v skušnjavah.

Navadi se pa tudi, da si misliš Boga v vsaki reči, katero vidiš. Ako vidiš n. pr. lepo cvetlico, ako gledaš po noči z zvezdami obsuto nebo, ako poslušáš mîlo petje drobnih ptic, kadar opazuješ ganljivo skrbljivost svojih starišev, pomisli, komu se imaš za vse to zahvaliti. Kadar vstopiš v cerkev, zavedaj se, da Bog v njej prebiva. Kadar se vležeš k počitku, si misli, da Bog nad teboj čuje. Tako so delali svetniki, n. pr. sv. Frančišek Asiški in sv. Magdalena Paciška; vsaka stvarica jih je spominjala Boga.

Tretjič pa skrbi za to, da boš k Bogu prav pogostokrat pošiljal goreče zdihljeje, vsled katerih se duša ohrani vedno združena z Bogom. To te pač ne stane ne truda, ne časa in vendar so taki zdihljeji tako silno koristni. Kako lahko ti je n. pr. reči: „Moj Jezus, usmiljenje!“ — „Sladko srce Jezusovo, bodi moja rešitev“ itd. Vrhutega imaš pri takih zdihljajih obilno duhovno korist, ker so večinoma združeni s svetimi odpustki.

Sv. Krizostom piše: „Ako hočeš, da bo voda vedno gorka ostala, ni zadosti, da jo segreješ, marveč imeti jo moraš vedno pri ognju; tako tudi ni zadosti, ako hočeš biti v resnici goreč, da misliš le zjutraj in zvečer na Boga, marveč večkrat med dnevom se moraš vrniti k Bogu, ki je ogenj ljubezni. Ta ogenj te bo ogreval, ako se boš z Bogom večkrat družil z gorečimi zdihljeji.“

Zato pa so svetniki vedno pošiljali zdihljeje k Bogu. Sveti Ignacij je, kadar je slišal uro bîti, povzdignil svojo dušo k Bogu, sv. Vincencij Pavlan se je odkril, sv. Alfonz je molil „Češčeno Marijo“.

Dragi moji, ako že v drugih rečeh ne morete posnemati svetnikov, jih prav lahko, brez težav in brez izgube časa z obilno duhovno koristjo posnemate gledé kratkih zdihljejev.

To so tedaj trije načini, kako se ohranimo v spominu na pričujočnost božjo. — Ko je sv. Tomaž iz Viljanove umiral, ga je prosil neki redovni brat za kak nauk v spomin, s katerim bi se prav lahko posvetil. Svetnik mu reče: Ako hočeš v kratkem času postati svetnik, ohrani si vedno v spominu pričujočnost božjo.

Prav to, kar je svetoval umirajoči sv. Tomaž Viljanovski, svetujem tudi jaz vam: Ako hočete čisto in bogaboječe živeti, mislite večkrat, dà, prav pogostokrat, da vas vedno gleda Bog.

Mislite na Boga takoj, ko se zbudite, mislite na Boga med dnevom pri raznovrstnih opravilih; mislite na Boga, kadar ste sami in kadar ste v družbi, kadar se vam dobro in kadar se vam slabo godi. Gospod Jezus Kristus je rekel: *Kjer je namreč vaš zaklad, tam bo tudi vaše srce.* (Luk. 12, 34.) Skopuhov denar je njegov zaklad, zato vedno misli na denar. Vaš zaklad je Bog, zato pa tudi vedno mislite na Boga. Ako bote tukaj z Bogom vedno združeni, tudi v večnosti ne bote od njega ločeni. Amen.

P. Engelbert Pollak.

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Naši liberalci.* Prvi snopič: Liberalna „vera“. — Izdalo „Obrambno društvo“. — Drobnja je knjižica, a velekoristna bo vsem, ki se nagibljejo v prepad liberalizma, in prav prikladna pomoč bo onim, ki se trudijo, ljudi iz nevarnosti reševati. Katoliška cerkev je na zemlji sicer nezrušljiva, ni pa nezrušljiva sveta vera posameznikov; zgodovina našteva cele narode, ki so v katoliški cerkvi nekdanj — bili. Tudi pri nas sile pekla niso bile povsem brez uspeha, odpadniki se množé, in pod raznimi imeni se liberalizem trudi, da bi vedno širše kroge potegnil za seboj: tem bolj se mu bo posrečilo, čim bolj ostane njegova grda nakazen prikrita. Da ljudstvo izpregleda ničevnost, lažnivost in podlost liberalizma, in da se o pravem času obrne od njega, v ta namen je izvrstno spisana knjižica „liberalna vera“. Naj noben duhovni pastir ne prezré porabnosti te knjižice. Iz nje ne govori duh strankarstva; citira glasilo liberalizma, a pri tem vskipevajo bogate misli iz navdušene ljubezni do cerkve Jezusove, ter sodijo, kakor cerkev soditi mora. Besede gredó naravnost iz srca in dadó čutiti, da so iz resnice in pravice. Brez dvoma bodo vsakega bravca, ki ima še čut za pravičnost, kmalu prepričale, da se v Slovencih bije boj za najdražji zaklad, ki ga nismo izgubili, za sv. vero. Zatorej marljivo razširjajmo to knjigo med dobromisleče Slovence, da se osrčijo in okrepe k delu na skrbni klic: „Zadnji čas je, da se libera na kuga prežene iz naše domovine!“ — Knjižica se naroča pri „Obrambnem društvu“; izvod velja 40 vin., na 10 izv. se eden navrže.

Dr. G. P.

2. *Razlaga velikega katekizma* ali krščanskega nauka. Za cerkev sestavil po raznih virih Anton Veternik, župnik pri sv. Jakobu na Dolu. III. zvezek. V Ljubljani 1902. Tiskala-Katoliška tiskarna. Založila Katoliška bukvarna. 8°. Strani 504. Cena K 2-70, vezani knjigi K 3-50. — „Razlaga velikega katekizma“ se je proti prvotnemu načrtu, po katerem bi imeli iziti le trije zvezki, nekoliko raztegnila; s tem je pa delo v vsakem oziru pridobilo. Tretji zvezek razlaga četrto poglavje katekizma: o milosti in zakramentih. Kaj pa je bolj važno, kakor da so verniki dobro poučeni o sedmerih studencih, po katerih prejemamo milosti božje? Veternikova razlaga prav ta del katekizma temeljito obravnava. Nauk o milosti in zakramentih je razdeljen na 58 (114—172) cerkvenih katehez, a tako temeljito, kot je v knjigi, se v 58 krščanskih naukih vobče ne bo dal obdelati. Kateheza o poglavitnih delih sv. maše n. pr. ima pač dovolj tvarine za dva ali celo tri krščanske nauke. Tuintam bi želeli nekoliko bolj enotno odbrane tvarine za posamezne kateheze; o popolnem kesu n. pr. je govor na koncu 151. in v začetku 152. krščanskega nauka. — O mnogih vrlinah, po katerih se odlikuje Veternikova „Razlaga“, smo govorili, ko smo naznanili prvi in drugi zvezek. S četrtem zvezkom bo „Razlaga“ dokončana.

3. *Življenje blažene Marije Magdalene Martinengo*, kapucinske redovnice. V nemškem spisal o. Ferdinand Skala, kapucin. Poslovenjena z dovoljenjem pisatelja. Gorica, 1902. — Skrbno sestavljen prevod zanimivega življenjepisa se dobiva v Gorici, v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini, št. 9, mehko vezan po 20 vin. (po pošti 3 vin. več) in bo tudi farnim knjižnicam, kakor knjižnicam Marijinih družb dobro došel.

4. *Sveti Oče Leon XIII.* Pripoveduje „Krščanski Detoljub“. Priloga „Krščanskemu Detoljubu“ 1. XI., št. 2. V Ljubljani, 1902. — Cena mehko vez. izvodu 6 vin. — Najboljši pripomoček, da mladini ostanejo v trajnem spominu razne svečanosti, so primerna književna darilca, ki opisujejo svečanosti, ali pa osebe, katerim slavnost velja. Slovesno praznovanje petindvajsetletnice vladanja Leona XIII. bo gotovo v otroških srcih pomnožilo spoštovanje do sv. očeta, knjižica „Krščanskega Detoljuba“ bo pa izdatno pripomogla, da bo naša mladina Leona XIII. bolj spoznala in ga prav iz srca ljubila. Življenjepis se ozira na vse važnejše dogodke iz življenja sv. očeta in je pisan prav poljudno. V pripovedovanje je vpletenih mnogo naukov, ki se pa prav naravno razvijajo iz posameznih dogodkov v življenju sv. očeta. — Primerna življenjepisa Leona XIII. sta tudi v I. tečaju „Angelčka“ in I zvezku „Zgledov bogoljubnih otrok“.

B.

1. *Caeremoniale Episcoporum* Clementis VIII., Innocentii X. et Benedicti XIII. jussu editum Benedicti XIV. et Leonis XIII. auctoritate recognitum. Editio prima post typicam. Pustet 1902. 8°. — XIX + 388. Vezano v polsunje z rdečo obrezo 5 K 76 vin. — Dandanes bi pač nihče ne mogel izgovarjati svoje nevednosti v liturgiji, češ, nimam primernih knjig. Za nekaj kronic si nabaviš celo liturgično knjižnico. Res, da pri naši vzgoji napominana knjiga duhovniku ni neobhodno potrebna, ker mu najnujnejše stvari iz nje podaje Erkerjev „Enchiridion“. A kdor se hoče količkaj samostojno gibati v liturgičnih pravilih, jo mora prebrati. Zlasti jo potrebujejo duhovniki pri stolnicah in kolegijatnih cerkvah. In ker dandanes škofje tako marljivo obiskujejo posamne župnije, jo bodo tudi ondi vsaj ob takih prilikah potrebovali. Tisk je velik v dveh barvah, papir trden in cena ne previsoka.

Dr. A. K.

2. *Officium in festo Corporis Christi* et infra octavam nec non officium sacr. Cordis Jesu iuxta Breviarium et Missale romanum additis commemorationibus Sanctorum, quae occurrere possunt. Ratisbonae, Pustet. 1901. Breširan izvod stane M 1.—, v usnje vezan M 220. — Imenovana posebna izdaja brevirja v najpriročnejši obliki za praznik in osmino svetega Rešnjega Telesa je tako uravnana, da se za praznik sam, kakor tudi za one dni, katere se moli officium infra octavam, ne potrebuje nobenega drugega brevirja. Pridejan je tudi officium sacr. Cordis Jesu in sicer kakor je vpeljan pri nas, pa tudi oni pro aliquibus locis. Oblika je jako pripravna, tisk in vsa oprava pa posebna lična. Prej je izšla taka izdaja za Binkošti, t. j. za praznik in osmino.

3. *Lehrbuch des katholischen Eherechts* von Dr. Martin Leitner, Subregens am Priesterseminar zu Regensburg. Schöningh, Paderborn, 1902. Velika osmerka, X + 648 str. Cena 7 K 20 vin. — Pisatelj te knjige si je že s tem pridobil dober glas v kanonističnem slovstvu, da je pred leti oskrbel novo izdajo znamenitega dela: „Praellectiones iuris canonici“ profesorja Fr. Santi-ja na Apollinariju v Rimu. Nova ta izdaja, katero je svoj čas tudi naznanil naš list, je žela zasluženo pohvalo, ker jo je opremil dr. Leitner z vsemi novimi določbami, ki sodijo v cerkvenopravno šolsko knjigo. Po pravici se v svojem „zakonskem pravu“ često nanjo opira. — Z veliko radoovednostjo sem vzel v roke najnovejše delo pisateljevo, kojega osebno poznam. Večkrat mi je mej branjem prišel v misel pregovor „le style c'est l'homme“, knjiga je prav kakor pisatelj: natančna in točna. Razdelitev je prav samorasla: v prvem delu govori o zakonu nekrščencev po naravnem pozitivno-božjem pravu. V drugem delu obdeluje zakon kot zakrament. Zlasti na široko

je razpredel zakonske zadržke, katere posamič razvija na zgodovinski podlagi, naposled pa točno in natančno razpravlja ius vigens. O matrimonialnih dispensah je razprava zlasti zato zanimiva, ker navaja najnovjše določbe rimske kurije, kakor tudi oblast, katero ima ordinarij. Posamne dele in zahteve matrimonialnega procesa razjasnjuje po praktičnih zgledih. Dasi pa je knjiga pisana vseskozi vednostno, vendar pisatelj ob raznih prilikah prav blagodejno vpliva na čitatelja, ker mu podaja mnogo naukov za pastirovanje ženinov in oženjenih. Glede na državne zakone se ozira na nemško, švicarsko in avstrijsko pravo. Ogrskega ne omenja. Za našo državno polovico pa citira, kjer je potrebno, „Anweisung f. g. G.“ in občni državljanski zakonik.

Že v predgovoru omenja pisatelj: Vse delo naj bi preveval neki apologetični dub, ne vsiljivo, vendar pa tako, da bo vsak pošteno misleči čitatelj čutil, da cerkev, ki si je postavila tako vzvišena načela o zakonu in jih tudi izpolnjuje, mora biti oborožena z božjo modrostjo in močjo, mora biti b o ž j a naprava. Ta želja se mu je vrlo posrečila. Ne le da odločno zavrača in z razlogi pobija vse moderne zmote; na vsaki strani se vidi, kako stoji pisatelj izključno na cerkvenem stališču. Nobene koncesije državnim zakonom, nobene posamnikom ne daje, le nauk in pravo cerkve mu je merilo, po katerem naj se presoja in uravnava zakrament svetega zakona. Prav ta apologetični moment je med vrlinami knjige največja, zato je želeti, da najde mej nami mnogo čitateljev.

Dr. A. Karlin.

4. *Gregorianische Rundschau*. Monatsschrift für Kirchenmusik und Liturgie. Herausgeber Universitätsprof. Dr. Joh. Weiss in Graz und P. Michael Horn, Benediktiner in Seckau. Styria v Gradcu Izhaja vsak mesec (od 15ega marca l. l. nadalje) na celi poli. Cena 3 K. — Dolžnost nam je, da naznamimo ta cerkveno-glasbeni listič zlasti onim čitateljem, ki se zanimajo za cerkveno glasbo, posebe za lepoto koral. Zdi se, da bode list dejansko posegel v borbo, katero bijejo že več let francoski benediktinci z izdajo Pustetovih koralnih knjig. Jako zanimivo bode zasledovati razvoj in poslednjič zmago v tej peresni borbi. „Gregorianische Rundschau“ trdi takoj v prvem listu, da je na stališču papeževga pisma z dné 17. majnika 1901 na benediktinskega opata v Solesmu na Francoskem. Poleg tega teoretičnega smotra pa bode novi list tudi organ Cecilijinega društva za sekovsko škofijo. Bog daj srečo!

Dr. A. K.

5. *Der Rettungsanker der Sünder*. Fastenpredigten von G. Diessel C. Ss. R. Založil Fr. Pustet v Reznau, 1902. Str. 171. Broširan izvod stane K 1'68, v polusnje vezan K 2'16. — Znani G. Diessel, ki je zadnji čas zaslovel zlasti po svojih pridigah „Maria, der Christen Hort“, obravnava v omenjenih postnih pridigah bistvo, pomen in učinke zakramenta sv. pokore, kakor tudi pripravo za vredni prejem tega sv. zakramenta. Ugaja nam primerna razdelitev in živahno pripovedovanje, ki ga še poživljajo kratki zgledi in dobre primere.

6. Des hl Anselm von Canterbury zwei Bücher: „*Warum Gott Mensch geworden*.“ Uebersetzt und glossiert von Dr. Wilhelm Schenz, Rector und Professor am kgl. Lyceum in Regensburg. 2. Auflage. Regensburg, Pustet, 1902. Str. XIV+111. Cena M 120. — Delo sv. Anzelma „Cur Deus homo?“ je za razvoj nauka o odrešenju posebne važnosti. Dr. Schenz ga je izdal v jako skrbno izdelanem nemškem prevodu. Imel je posebno namen, spis tako prirediti, da bi ga tudi izobraženi laiki čitali. Bogoslovca bodo pa zlasti zanimale pridejane opombe, ki pojasnujejo, v koliko se dotika spis sv. Anzelma podobne razprave svetega Atanazija: „De incarnatione Verbi.“